

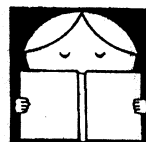
رهنمای معلم

دری صنف پنجم

Ketabton.com

بیفیر

تعلیمات اساسی برای مهاجران افغان

رهنمای معلم

دری صنف پنجم

بیفیر

تعلیمات اساسی برای مهاجران افغان

Title of The book : Teacher's Guide, Dari Grade V

نام کتاب : رهنمای معلم دری صنف پنجم

Author : Associated Prof. Ghulam Dastger Khawrin

نویسنده : پوهندوی غلام دستگیر خاورین

Editor : Mir Abdul Malik Hashemi

ادیتور : میر عبدالملک هاشمی

Composer : Waheedullah Wardag

کمپوزر : وحیدالله وردگ

Publisher : G.T.Z-BEFARe (Knowledge Center)

ناشر : جی . تی . زید - بیفیر (مرکز علمی)

First Edition : May 2003

چاپ اول : ثور ۱۳۸۲

No. of Copies : 500

تیراژ : ۵۰۰

طبع و نشر این کتاب بدون کسب اجازه کتبی از موسسه جی. تی. زید - بیفیر مجاز نیست .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخنی چند به عنوان مدخل

آموزگار باید پیش از احراز صلاحیت تدریس، مراتب شایسته گی و قابلیت رسیدن به این مقام را کسب کند، در غیر آن نه خود او از کار خود لذت خواهد برد و نه دیگران از کار او راضی خواهند بود. بنابراین، آموزگار باید از نظر جسمانی به کار آماده بوده دارای شایسته گی اخلاقی، علمی و مسلکی باشد. هریک از قابلیت‌های یاد شده، در مؤثر شدن فعالیت‌های مسلکی آموزگاران باهم پیوند محکم دارند.

شایسته گی اخلاق، قول و فعل آموزگار را در نظر آموزنده موجه و قابل قبول میسازد. هرگاه شخصیت آموزگار در نظر آموزنده / شاگرد، محترم و قابل تقلید نباشد، گفتار او برای شان گیرا و دلپذیر نخواهد بود. باید گفت که تنها شایسته گی اخلاقی هم برای آموزگار کافی نیست، زیرا اگر آموزگار با همه فضایل اخلاقی خود در مضمونی که تدریس میکند تسلط کافی نداشته باشد، به خواسته های علمی شاگردان جواب گفته نمیتواند، به هدف خویش، که همانا رساندن شاگردان به سرحد معرفت پلان شده است، نایل نخواهد شد.

بالاخره، آموزگار هر قدر در مضمون خود عالم و در علوم مربوط متبحر باشد، ولی در فن انتقال دانش به شاگردان معلومات و تجربه کافی نداشته باشد شاگردان از ذخیره علمی او مستفید نخواهند شد.

آموزگار به خاطر تطبیق اهداف خویش، به دانش و تجربه مسلکی ضرورت دارد. دانش و تجربه مسلکی آموزگار را قادر میسازد تا در جهان داخلی، در دنیای فکری و اندیشه شاگردان خود نفوذ کند و در وقت کم آنها را از دانش بیشتر بهره مند سازد. این کار بدون آگاهی از قابلیت‌های معرفتی شاگردان در سنین و دوره های مختلف تعلیمی ممکن نیست.

آموزگار سطح قابلیت‌های مسلکی خود را همراه با استعداد خداداد خویش در نتیجه بهره گرفتن از علوم روانشناسی، به خصوص روانشناسی عمومی، روانشناسی انکشافی و روانشناسی تربیتی و پیداگوژی، به خصوص اصول تدریس، رشد و انکشاف داده میتواند. در صورتی که آموزگار از محتویات علوم و فنون یاد شده اندوخته بی نداشته باشد، در مورد فعال ساختن عملیه های معرفتی شاگردان خود چون احساس، ادراک، حافظه، توجه و تفکر خالی ذهن خواهد بود، در حالی که کسب معرفت بدون فعال ساختن عملیه های معرفتی ممکن نیست. او نخواهد دانست که شاگردان در کدام سنین به کدام شیوه، از کدام طریق بهتر خواهد آموخت. به گونه مثال: شاگردان دوره ابتدایی مکتب، از جمله تمام شیوه های میتودهای شفاهی، از طریق قصه ها خوبتر میآموزند. ارایه لکچر برای شاگردان در این سوبه، سبب خسته گی و دلسردی آنها از درس و مکتب خواهد شد. بالاخره، اگر آموزگار با طرح و تدوین پلانهای درسی آشنایی نداشته باشد باز هم در راه رسیدن به اهداف خود به مشکلاتی دچار خواهد شد. بنابراین خاطر نشان میگردد که آموزگاران عزیز خود را با معلومات علمی و مسلکی مجهز سازند، آنگاه از کار خود لذت خواهند برد و قابل احترامی خواهند شد که شایسته مقام آموزگار است.

* * *

با اطمینان از شایسته گی آموزگاران که این کتاب در دسترس شان قرار میگیرد مسایل اساسی معلومات مسلکی برای آموزگار را فشرده ساخته تحت عنوان "شرایط اساسی آماده گی آموزگار" به درس یاد آور میشویم.

شرایط اساسی آماده گی آموزگار :

۱. آموزگار باید نه تنها به یک درس بلکه باید با سیستمی از درسهای مضمون خود حاکمیت و تسلط داشته باشد و هر درس را به حیث حلقه بی از یک سیستم تلقی کند.

- او باید از موضوعات بعدی واقف باشد، در این صورت او خواهد دانست که شرح و توضیح بسا موضوعات ممکن است در درسهای بعدی بهتر و بیشتر صورت گیرد.
۲. آموزگار باید بداند که ارایه کدام مفاهیم به کدام حجم و کدام سطح صورت گیرد، در تدریس و تفهیم موضوعات مغلق و مشکل باید وقت و امکانات بیشتر به کار انداخته شود و برای تفهیم موضوعات ساده و آسان وقت کمتر تخصیص داده شود.
۳. آموزگار باید در تدریس هر موضوع، اهداف تربیه یی آن را نیز در نظر گیرد تا شاگردان در جریان آموختن متناسب به آن تربیه شوند.
۴. آموزگار باید تمام موضوعات و محتویات کتاب درسی را در پلان سالانه طرح کند (این ضرورت تا حدی در این رهنما برآورده شده است) او علاوه بر پیشبینی رخصتیهای احتمالی، روزهایی را که به درس آمده نمیتواند نیز در نظر بگیرد تا در طی سال تعلیمی آن را تلافی کند و از عدم تکمیل مفردات جلوگیری شود.
۵. مواد و وسایل آموزش مربوط به تمام موضوعات مضمون را نزد خود لست کند و از روی آن برای هر موضوع و عنوان در پلان درسی روزانه خود مواد مشخص را یادداشت کند.
۶. اصول تدریس هر درس یا مراحل مختلف هر درس را مشخص سازد.
۷. موضوع درس روزمره را در قالب پلان درسی تطبیق نموده بتواند.

* * *

به خاطر باید داشت که آموزش، اشکال مختلف دارد و شکل اساسی آن درس است. کتاب درسی صنف پنجم که به منظور انکشاف مهارتهای چهارگانه زبان، برای شاگردان صنف مذکور تدوین شده است که علی الاکثر در قالب درسها تطبیق میشود. درس، یک واحد آموزشیست، که در چوکات آن، مواد آموزشی معین در زمان و مکان معین برای گروه معین / صنف تطبیق میشود.

کسی که وظیفهٔ تطبیق درس را به عهده دارد همانا آموزگار است. آموزگار باید پیش از تطبیق درس، نقشهٔ تطبیق آن را در ذهن خود بسازد و در یک طرحی آنرا تدوین کند، که آن پلان درسی میباشد. او باید در پلان درسی خود پیش از پیش مواد و وسایلی را که در جریان تدریس از آن کار میگیرد، در نظر بگیرد. همچنان در پرتو اهداف عمومی، اهداف خصوصی درس را مشخص سازد. اهداف درس باید قابل ارزیابی باشد. یعنی در مرحلهٔ ارزیابی باید برای خود معلوم نموده بتواند که او به چه اندازه به اهداف درس خود دسترسی یافته است.

آموزگار باید میتودها و روشهای میتودیکی را که در طی مراحل مختلف از آن کار میگیرد در پلان درسی خود معین سازد.

یک پلان درسی عمدتاً در طی چهار مرحله تطبیق و به ثمر میرسد که عبارت اند از:

۱. فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس جدید.

۲. مطالعهٔ مطالب جدید / رایهٔ درس جدید.

۳. تحکیم دانش / مشق و تمرین.

۴. ارزیابی و دادن کار خانه گی.

به یاد باید داشت که، مراحل یاد شده در یک درس باهم پیوند منطقی داشته، هر مرحله مستلزم مرحلهٔ بعدی میباشد. در مرحلهٔ نخست که به نام مرحلهٔ فعالیتهای مقدماتی یاد میشود، آن عده فعالیتهای میتودیکی به راه انداخته میشود که در نتیجهٔ آن شاگردان به آموختن / فراگیری مطالب جدید آموزشی آماده ساخته میشوند.

مرحلهٔ دوم، در این رهنما به نام مرحلهٔ مطالعهٔ مطالب جدید مسمی گردیده است که در طی آن محتویات اصلی درس جدید که دانش جدید را احتوا میکند به شاگردان انتقال داده میشود.

مرحلهٔ سوم، مرحلهٔ تحکیم و تعمیق دانش کسب شده میباشد، در طی این مرحله دانشی را که شاگردان در مرحلهٔ دوم فرا گرفته اند در اذهان شان تحکیم و تعمیق میشود.

مرحله آخری که عبارت از مرحله ارزیابی از دانش حاصله شاگردان میباشد، در نتیجه آن آموزگار خود را متیقن میسازد که او تا چه حد به اهداف معینه خود دست یافته است.

در این رهنما، موضوعات / عناوین مختلف کتاب درسی صنف ۵، به منظور ایجاد سهولت برای آموزگاران عزیز در قالب پلانهای درسی گنجانیده شده که من جمله (۳۶) درس مربوط به صفحات نخستین کتاب به شکل پلان های نمونه، با شرح و تفصیل بیشتر طرح گردیده است. پلان های درسی عناوین بعدی مختصر تر تدوین گردیده که در آن از تکرار جزئیات صرفنظر شده است.

منظور از طرح پلانها در این کتاب صرف یاد آوری نکاتیست که آموزگاران تازه کار در عملیه تدریس باید از آن کار بگیرند. آموزگارانی که دارای تجربه و قابلیت مسلکی اند، میتوانند با استفاده از تجارب خود آن را غنی و بهتر ساخته مورد استفاده قرار دهند. آن چه در این مقدمه گفته شد معلومات مختصر بود که شاید بر گنجینه معلومات مسلکی آموزگاران عزیز ما بافزاید اما هرگز کافی نیست!

* * *

آموزگاران محترم!

پیش از آن که هر عنوان به درس یا درسها تقسیم و در قالب پلان درسی طرحریزی شود باید تعداد روزهای یک سال تعلیمی شمرده شود و از آن روزهای امتحان میان سال تعلیمی، رخصتیهای رسمی و روزهایی که در آن مراسم خاص تجلیل میشود و اقلًا یک هفته غیابت احتمالی آموزگار بنابر معذرت، تا فرا رسیدن امتحان تخصیص داده شود. و در ایامی که باقی میماند تمام محتویات کتاب درسی صنف ۵ تدریس شود. خلاصه چنین طرح در جدول صفحه آینده دیده میشود.

تقسیم عنوانهای کتاب دری صنف [۵] به ساعتهای درسی

شماره	عنوان درس	صفحه کتاب.	تعداد درسها	شماره	عنوان درس	صفحه کتاب.	تعداد درسها
۱	معلومات مقدماتی...	.	۱	۲۱	رابعه بلخی	۲۱	۱
۲	حمد	۱	۲	۲۲	امانتداری	۲۲	۲
۳	حضرت محمد ﷺ	۳ - ۲	۲	۲۳	حکایت	۲۳	۱
۴	نهالشانى	۵ - ۴	۳	۲۴	مطالعه	۲۴-۲۵	۳
۵	کتاب	۷ - ۶	۲	۲۵	اندرز	۲۵	۱
۶	قطعه	۷	۱	۲۶	علم	۲۶	۲
۷	سرود عامیانه	۸	۱	۲۷	تحکیم دانش اشق و تیرین		۱
۸	آزادی	۹	۲	۲۸	صفت	۲۷	۲
۹	معلم	۱۰	۲	۲۹	بدن ما	۲۸-۲۹	۳
۱۰	بهار و کار	۱۱	۲	۳۰	محبت وطن	۳۰-۳۱	۳
۱۱	سخنان گزیده	۱۲	۲	۳۱	لطیفه	۳۱	۱
۱۲	حضرت عثمان <small>رضی الله عنه</small>	۱۳	۲	۳۲	چیستانها	۳۲	۱
۱۳	تحکیم دانش		۱	۳۳	خانواده	۳۳	۲
۱۴	مکتب ما	۱۴	۲	۳۴	نوشیدن آب در فصل گرما	۳۴-۳۵	۳
۱۵	تربیت اخلاقی	۱۵	۲	۳۵	پاکى محیط زیست	۳۶-۳۷	۳
۱۶	ریشه کلمه	۱۷-۱۶	۲	۳۶	ضرب المثلها	۳۸	۲
۱۷	نکته های سودمند	۱۷	۱	۳۷	خدمت وطن (روباعی)	۳۹	۲
۱۸	روز مادر	۱۹-۱۸	۳	۳۸	تحکیم دانش		۱
۱۹	بیچاره مادر	۱۹	۱	۳۹	ابن سینای بلخی	۴۰	۲
۲۰	آداب سلام دادن	۲۰	۲	۴۰	کوشش و تلاش	۴۱	۲

تقسیم عنوانهای کتاب دری صنف [۵] به ساعتهای درسی

شماره	عنوان درس	صفحه کتاب	تعداد درسها	شماره	عنوان درس	صفحه کتاب	تعداد درسها
۴۱	حفاظت چشمها	۴۲-۴۳	۳	۶۱	وحدت ملی	۶۸	۱
۴۲	ترحم بر حیوانات	۴۴-۴۵	۳	۶۲	تحکیم دانش امشق و تمرین		۱
۴۳	شیان	۴۶	۱	۶۳	ترانه	۶۸	۱
۴۴	نصیحت	۴۶	۱	۶۴	عبدالحق بیتاب	۶۹	۲
۴۵	نصایح	۴۷	۲	۶۵	نصیحت نظامی به فرزند	۷۰	۲
۴۶	پرنده ها	۴۸-۴۹	۳	۶۶	درخواست شمول به مکتب	۷۱	۱
۴۷	ضمیر	۵۰	۲	۶۷	لطیفه	۷۱	۱
۴۸	نازوانا	۵۱	۱	۶۸	کتابخانه	۷۲-۷۳	۳
۴۹	تحکیم دانش		۱	۶۹	جستجوی کلمه ها	۷۳	۱
۵۰	بافنده گی	۵۲-۵۳	۲	۷۰	خط خوب	۷۴	۲
۵۱	مبدأ تاریخ	۵۴-۵۵	۳	۷۱	بیکاری بد است	۷۵	۲
۵۲	حکایت	۵۵	۱	۷۲	پیداوار وطن ما	۷۶-۷۷	۴
۵۳	مادران صلح میخواهند	۵۶-۵۷	۴	۷۳	سخنان حضرت پیغمبر	۷۹	۱
۵۴	زنبور عسل	۶۰	۴	۷۴	درخواست سه پارچه تبدیلی	۷۹	۱
۵۵	حکایت	۶۱	۱	۷۵	نیکو کاری	۸۰-۸۱	۳
۵۶	لطیفه	۶۱	۱	۷۶	دوری از صحبت جاهلان	۸۲	۲
۵۷	لویه جرگه	۶۲-۶۳	۳	۷۷	تحکیم دانش امشق و تمرین		۱
۵۸	چراگاهها	۶۴-۶۵	۳	۷۸	بناهای تاریخی افغانستان	۸۳	۲
۵۹	آزمایش ذهن	۶۵	۱	۷۹	بازیهای ورزشی	۸۴-۸۵	۳
۶۰	تلویزیون	۶۶-۶۷	۳	۸۰	مرغداری	۸۶-۸۷	۳

تقسیم عنوانهای کتاب درسی صنف [۵] به ساعتهای درسی

تعداد دروسها	صفحه کتاب	عنوان درس	شماره	تعداد دروسها	صفحه کتاب	عنوان درس	تعداد
۲	۹۴	ملل متحد	۸۵	۲	۸۹	حکایت	۸۱
۲	۹۵	مهمات منفجر ناشده	۸۶	۳	۹۱-۹۰	نباتات و درختان	۸۲
۲	۹۶	رخصتیهای آخر سال	۸۷	۱	۹۱	دانش و ثروت	۸۳
				۳	۹۳-۹۲۰	تنباکو و ضررهای آن	۸۴

پلان درسی برای درس مقدماتی

عنوان / موضوع : معلومات مقدماتی در باره کتاب و مضمون صفحه کتاب : (قبل از آغاز کتاب درس داده میشود). مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر
--

هدفها:

- آماده ساختن شاگردان برای کسب معلومات و اطلاعات جدید.
- برانگیختن شاگردان برای حل مسایل جدید آموزشی.
- معرفت و آشنایی شاگردان با برنامه تعلیمی.
- رهنمایی در مورد طرز استفاده از کتاب درسی و مواد درسی.
- آشنا ساختن شاگردان با اصول و مقررات مکتب و ایجاد حس مسئولیت.

میتودها و روشهای میتودیکی	جریان درس / فعالیتهای شاگردان و آموزگار	مراحل آموزش
	<ul style="list-style-type: none"> - درس مقدماتی در تمام مکاتب کشور، منحیث جامعه مسلمان باید با تلاوت آیتهای قرآن مجید آغاز شود. - تلاوت باید توسط شاگردی صورت گیرد که با تجوید آشنا و با لحن خوب قرائت کند. - برای سعادت و خوشبختی هموطنان، آبادی کشور، بهبود کار مکتب و صنف دعا کنند. - آموزگار سال نو تعلیمی را به شاگردان تبریک گوید. - آموزگار خود را برای شاگردان معرفی کند. - شاگردان مختصراً خود را معرفی کنند.	فعالیتهای مقدماتی

میتودها و روشهای میتودیکی	جریان درس / فعالیتهای شاگردان و آموزگار	مراحل آموزش
کار گروهی (ظرف ماهی)	- گامهای اساسی را که در مورد تنظیم صنف در مقدمه این رهنما ذکر شده عملی کند. * * *	فعالتهای مقدماتی
	- آموزگار باسهمگیری شاگردان موضوع درس جدید را ابلاغ کند.	
	- به منظور فعال ساختن علایق معرفتی شاگردان به درس، کار گروهی را سازمان دهد و آنها را به گروههای پنج نفری تقسیم کند.	مطالعه مطالب جدید
	- متوجه باشد که همه اعضای یک گروه را شاگردان لایق و از گروه دیگر را شاگردان ضعیف تشکیل ندهد. بلکه شاگردان لایق به سایر گروهها تقسیم شوند تا در حل مسایل با دیگران کمک کنند.	
	- مسایلی مطرح شود که در برگیرنده معلومات مقدماتی و هدفهای تعیین شده درس باشد.	
	- در تدوین جوابها باید فکر و اندیشه همه اعضای گروه دخیل باشد.	
	- آموزگار، پرسشهای ذیل را به منظور کار گروهی مطرح کند:	
	I- مشکلاتی که در سال گذشته مزاحم آموزش شما گردیده بود چی بود؟ هر بخش مشکلات را در موارد ذیل طبقه بندی کنید:	
	۱. مشکلات شما در محیط مکتب	
	۲. مشکلات شما در صنف	
۳. مشکلات شما در مضمون دری		

<p>کار گروهی</p>	<p>- شاگردان باید به پرسشهای فوق به صورت گروهی جواب تهیه کنند. در قدم بعدی نماینده های هر گروه دور میز نشسته موادی را که روی آن در داخل گروه خود توافق نموده اند همراه با نماینده های گروهها توحید کنند، در این وقت باید سایر شاگردان به شکل حلقه در اطراف گروه مرکزی ایستاده شوند.</p>	<p>مطالعه مطالب جدید</p>
<p>مباحثه</p>	<p>- در صورت لزوم اعضای هر گروه برای نماینده های خود مشوره بدهند بالاخره یک فهرست واحدی را تهیه و یک شاگرد از گروه مرکزی آن را قرائت کند. - آموزگار در تمام مدت کار گروهی نقش مشاور و رهنما را داشته برای شاگردان طرز کار را رهنمایی کند. - او در اخیار روی نکات اساسی تبصره کند. - آموزگار از نتایج به دست آمده در حل مسایل بعدی استفاده کند</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	
<p>مباحثه</p>	<p>- غرض تحکیم و تعمیق معلومات به دست آمده بهتر است هر شاگرد شامل در گروه از یکی از اعضای گروه دیگر در مورد مکلفیتهای شاگردان در برابر اداره مکتب و آموزگاران و مکلفیتهای درسی خود شان سوال نموده، هرگاه جواب طرف مقابل قناعتبخش نباشد نظر خود را بگوید.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p>	<p>تحکیم دانش</p>
	<p>- برای این که آموزگار از فعالیت ذهنی شاگردان در طی سه مرحله گذشته آگاه شود و مؤثریت کار خود</p>	<p>ارزیابی دانش</p>

<p>سوال و جواب</p>	<p>را برای خود معلوم کند، سوالات آتی و یا مانند آن را مطرح کند:</p> <p>۱. کدام موضوع درى صنف چهارم را هنوز به یاد دارید؟</p> <p>۲. علت این که موضوع مذکور را به یاد دارید چی است؟</p> <p>۳. آیا تصمیم دارید نظر به سال گذشته بیشتر بیاموزید و در درسهای تان بیشتر موفق باشید؟</p> <p>۴. چگونه میتوانید به ذخیره معلومات خود بافزایید؟</p> <p>- آموزگار در فرجام در چند کلمه به شاگردان توصیه کند که یکی از راههای خیلی مؤثر پیشرفت در درس مداومت و پیگیری در آموزش است. یعنی هر روز یک ساعت کار اضافه بهتر است نظر به هفت ساعت کار در یک روز هفته.</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>- آموزگار موضوع کار خانه گی را چنین طرح کند:</p> <p>- امسال چطور میتوانید که بهتر و بیشتر بیاموزید؟</p> <p>- پیشبینی ها و پروگرام خود را در ده سطر در خانه ترتیب و فردا با خود بیاورید.</p>	<p>کار خانه گی</p>
--------------------	--	------------------------

عنوان / موضوع : حمد

صفحه کتاب : ۱

مواد و وسایل : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، چارت و فلش کارت

تعداد درسها : ۲

درس اول : ۵ بیت اول

هدفها:

- شاگردان نظم حمد را از روی کتاب درست خوانده بتوانند.
- تمام لغات متن را معنا کرده بتوانند.
- مفهوم حمد را به زبان خود بیان کرده بتوانند.
- بعضی صفات خداوند جل جلاله را بشناسند.
- بدانند که عزت و ذلت، خوشبختی و بدبختی همه در اختیار پروردگار جل-جلاله است.

میتودها و روشهای میتودیکی	جریان درس / فعالیتهای شاگردان و آموزگار	مراحل آموزش
سوال و جواب	<p>- آموزگار بعد از احوالپرسی، تنظیم صنف و سایر فعالیتهای مقدماتی که در مقدمه این رهنما از آن یاد آوری شده، با طرح پرسشهای ذیل، یا مانند آن باید عنوان درس جدید را از جوابات شاگردان استخراج کند.</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. خالق و آفریننده جهان / کائنات کیست؟ ۲. ما بنده کیستم؟ ۳. کدام کلمه برای توصیف پروردگار مناسب است؟ ۴. درس اول کتاب درسی صنف چهارم را با کدام عنوان آغاز کرده بودید؟ طبعا عده از شاگردان خواهند گفت: حمد	فعالیتهای مقدماتی

میتودها و روشهای میتودیکی	جریان درس / فعالیتهای شاگردان و آموزگار	مراحل آموزش
کار گروهی	<ul style="list-style-type: none"> - به منظور تحکیم دانشی که برای شاگردان انتقال یافته است بهتر است کار گروهی مختصر سازمان داده شود. - به منظور این کار، تمام شاگردان صنف به دو گروه تقسیم شوند. - افراد هر گروه برای گروه مقابل پنج سوال در مورد آنچه از درس جدید خوانده اند مطرح کنند. طرف مقابل با مشوره اعضای گروه جواب دهد. - آموزگار به منظور تشویق به جوابهای درست نمره بدهد و در پایان نتیجه گیری کند. <p style="text-align: center;">* * *</p>	تحکیم دانش
خواندن کتاب	<ul style="list-style-type: none"> - چند شاگرد از سویه های مختلف (یکی از میان شاگردان بسیار لایق، یکی از میان شاگردان متوسط و یکی از میان شاگردان ضعیف برگزیده شوند) تا هر کدام دو یا سه بیت از شعر حمد را به صدای بلند بخواند. دو یا سه شاگرد، یک یک بیت شعر را معنا کند. - در اخیر آموزگار نتیجه کار خود را با خود یادداشت کند تا اگر نتیجه مطلوب نبود این درس را در این وقت یا در آینده در یک وقت مناسب تکرار کند. <p style="text-align: center;">* * *</p>	ارزیابی
	<ul style="list-style-type: none"> - شاگردان تمام بیتهای حمد را در خانه با خط زیبا در کتابچه های خود بنویسند. 	کار خانگی

عنوان / موضوع : حضرت محمد صلی الله علیه وسلم

صفحه کتاب : ۲ و ۳ از سطر [ ] تا سطر [ ]

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

تعداد درس : ۲

درس اول : (به طور نمونه)

هدفها:

- شاگردان متن کتاب را به صورت واضح و روان خوانده بتوانند.
- کلمه ها و واژه های جدید را معنا کرده بتوانند.
- پیامها و مفاهیم متن را فهمیده به زبان خود بیان کرده بتوانند.
- با کوشه یی از زنده گینامه محمد صلی الله علیه وسلم آشنایی حاصل کنند.

روش تدریس

I- فعالیت‌های مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از برداشتن گامهای نخستین که در پلانهای قبلی یاد آوری شده با طرح چند سوال در باره درس روز گذشته (حمد) از شاگردان آندوخته های علمی آنها را تداعی کند. مثل:
  - * خالق کائنات کیست؟
  - * آن که پیام پروردگار را به بشر میرساند و آنها را به راه راست دعوت میکند به چی صفت یاد میشود؟
  - * آخرین فرستاده / پیامبر خدا کیست؟
- و آموزگار نتیجه را چنین اعلام کند:
- موضوع درس امروز حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) است.

* * *

II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- آموزگار، هدایت دهد تا شاگردان برای ۶ دقیقه متن را خاموشانه مطالعه کنند.
- کلمه ها و جمله هایی را که به معنای آن نمیفهمند یادداشت کنند.
- بعد از مطالعه، به شاگردان فرصت داده شود تا کلمه ها و جمله های مشکل را که یادداشت نموده اند از آموزگار بپرسد.
- آموزگار پرسشهای ساده شاگردان سوال کننده را به سایر شاگردان محول کند، اگر جواب شان درست نبود، صورت درست آن را خود آموزگار بگوید.
- آموزگار بعد از پرسشهای شاگردان، خود برای چند دقیقه در باره زنده گی حضرت محمد صلی الله علیه وسلم صحبت کرده، سلسله سخن را به متن برساند و آن چه را که در متن نوشته شده به کلمات ساده بیان کند.
- سپس قسمت معین متن را بالای یکی از شاگردانی که خوبتر از دیگران خوانده میتواند قرائت کند.
- قسمتهای متن را توسط شاگردان مختلف بخواند.
- در اخیر مختصراً به بعضی از قواعد گرامری تماس بگیرد؛ مثلاً:
- شاگردان، ضمیرهایی را که در متن به کار رفته نشان دهند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار زمینه بیان را برای شاگردان مساعد بسازد و آنها را تشویق کند تا معلومات خود را در باره سیرت پیامبر ما صلی الله علیه وسلم بیان کنند.
- کافی خواهد بود که ۲ یا ۳ شاگرد در باره سیرت آن حضرت صلی الله علیه وسلم صحبت کنند. آموزگار، آن را تکمیل و مفکوره شاگردان را سمندھی کند.

IV- ارزیابی :

- ۲ یا ۳ شاگرد هر کدام ۲ یا ۳ سطر متن را بخوانند.

- آموزگار از چند شاگرد (سویه های مختلف) معنای لغات متن را بپرسد.
- از ۲ یا ۳ شاگرد معنای بعضی جملات متن پرسیده شود.
- در باره بخشی از سیرت محمد صلی الله علیه وسلم از ۲ یا ۳ شاگرد سوال شود تا معلومات خود را بگویند.

کار خانه گی :

شاگردان معلومات خود را در باره سیرت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم در طی ۶ یا ۷ سطر با خط واضح و خوانا بنویسند.

درس دوم :

قسمت باقیمانده حمد مانند قسمت نخست تطبیق گردد.

* * *

عنوان / موضوع : نهالشنی

صفحه کتاب : ۴ و ۵

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

شاگردان باید:

- متن را درست خوانده بتوانند.
- کلمه ها و واژه های جدید را معنا کرده بوانند.
- مفهوم و پیام متن را درک کرده بتوانند.
- آن چه را که درک کرده اند به زبان خود بازگو کرده بتوانند.
- به اهمیت و ارزش نهالشنی در امر سرسبزی محل زیست و کشور خود پی ببرند.
- به نهالشنی علاقه و دلچسپی پیدا کنند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از تطبیق یک سلسله فعالیتهای مقدماتی که در درسهای قبلی از آن تذکر به عمل آمده، به منظور تداعی دانش قبلی شاگردان، پرسشهای ذیل، یا مانند آن را مطرح کند:

۱. وظیفه پیامبران چیست؟

۲. اولین و آخرین همه پیامبران کیست؟

۳. چرا ما امتان بر محمد صلی الله علیه وسلم درود میفرسیم؟ ...

- سپس از شاگردان در باره عنوان درس جدید معلومات بخواهد و آن گاه عنوان را با خط درشت روی تخته بنویسد.

II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- هرگاه ممکن باشد، چارتی حاوی منظره بهار و نهالستانی روی تخته نصب شود.
- برای شاگردان در باره فواید نهالستانی معلومات داده شود.
- اهمیت نهالستانی در بهبود محیط زیست برجسته ساخته شود.
- شاگردان به سهمگیری در کار نهالستانی تشویق شوند.
- به شاگردان هدایت داده شود تا برای مدت پنج دقیقه ۹ سطر اول متن، تحت عنوان نهالستانی را خاموشانه مطالعه کنند.
- آموزگار به شاگردان هدایت دهد تا کلمه ها و جمله هایی را که به معنای آن نمیفهمند، یادداشت کنند.
- بعد از مطالعه خاموشانه، به شاگردان فرصت دهد تا معنای کلمه ها و جمله هایی را که برای شان مشکل است بپرسند.
- آموزگار، سایر شاگردان را در دادن جواب سهیم سازد.

- بعد از سوال و جواب، چند شاگرد، هر کدام ۲ یا ۳ سطر متن را بخوانند و آموزگار اشتباهات شاگردان را اصلاح کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار برای شاگردان زمینه ابراز نظر را مساعد سازد تا در باره فواید نهالستانی، وقت مناسب برای نهالستانی و نهالهایی که در محل بود و باش آنها مفید اند صحبت کنند.
- در اخیر خود آموزگار یا یکی از شاگردانی که متن را به خوبی خوانده میتواند تمام متن را قرائت کند.

IV- ارزیابی :

- ۲ یا ۳ شاگرد قسمتهایی از متن را بخوانند.
- از چند شاگرد (به سویه های مختلف) معنای بعض لغات پرسیده شوند.
- جملاتی روی تخته نوشته شود که بعض کلمه ها از آن حذف شده باشد. شاگردان پیدا کنند که کدام کلمه ها حذف شده اند، اگر برای این کار چارتی تهیه شده باشد بهتر است.

کار خانه گی :

- آموزگار، لغات متن را روی تخته نوشته کند تا شاگردان آن را یادداشت نموده در خانه در جمله های مناسب استعمال و در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

درس دوم و سوم :

مانند درس اول عنوان فوق تطبیق شود.

***

عنوان / موضوع : کتاب

صفحه کتاب : ۶

تعداد درس : ۲

درس اول : ۷ سطر اول

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و در صورت

موجودیت چارت

هدفها:

- شاگردان به اهمیت و ارزش کتابهای خوب پی ببرند.
- به خواندن کتاب دلچسپی پیدا کنند.
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بفهمند.
- متن را به درستی و آسانی خوانده بتوانند.
- آن چه را که درک کرده اند به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از تطبیق طرزالعمل قبلی که در مورد فعالیتهای مقدماتی ذکر شده، به منظور تداومی درس گذشته، در مورد وقت نهالشان، اهمیت و ارزش آن از شاگردان پرسشهایی نماید.
- عنوان درس جدید از شاگردان پرسیده شود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار از یک شاگرد بخواهد تا عنوان درس را به خط برجسته روی تخته بنویسد.
- در باره ارزش و اهمیت کتاب به شاگردان معلومات بدهد.
- در مورد طرز استفاده درست از کتاب درسی و کتابهای ممد درسی شاگردان را رهنمایی کند.

- برای شاگردان هدایت دهد تا بیت‌های متن را خاموشانه بخوانند.
- بعد از وقت معینه به شاگردان فرصت دهد تا معنای کلمه‌ها و جمله‌هایی را که نفهمیده‌اند بپرسند.
- هر دو بیت، در باره کتاب را چند شاگرد قرائت کند.
- آموزگار کاستی و نارسایی شاگردان را در خواندن متن رفع سازد.
- سپس به شاگردان هدایت دهد تا پنج سطر بعدی یعنی قسمت نثر را نیز خاموشانه مطالعه کنند.
- بعد از خواندن متن مشکلات شان را مانند قسمت قبلی رفع کند.
- در اخیر تمام متن را خود آموزگار با یک یا دو تن از شاگردان که متن را خوبتر از دیگران خوانده‌اند قرائت کند. دیگران آن را در کتابهای خود تعقیب کنند.

III- تحکیم دانش :

- یک یا دو تن از شاگردان مفهوم قطعه شعر متن را به زبان خود بیان کند.
- دو شاگرد مفهوم تمام متن را به زبان خود بیان کند.
- یکی از شاگردان آنچه را که از تمام درس آموخته‌اند جمع‌بندی کند.

IV- ارزیابی :

- چند شاگرد، از سویه‌های مختلف، قسمت‌هایی از متن را بخوانند.
- معنای لغات داخل متن از شاگردان مشخص پرسیده شود.

کارخانه گی :

شاگردان نامهای کم از کم ۱۵ جلد کتاب را با نامهای نویسنده گان آن در کتابچه های کارخانه گی شان فهرست کنند.

* * *

عنوان / موضوع : کتاب

صفحه کتاب : ۶ و ۷

درس دوم : (قسمت باقیمانده متن)

مواد درسی : موادی که در درس اول این موضوع ذکر گردیده است.

هدفها : همانند هدفهایی که در درس قسمت اول این موضوع ذکر گردیده است.

روش تدریس

- در طی چهار مرحله مطابق به پرنسیپهایی که در مورد تدریس قسمت اول رهنمایی شده است عملی شده میتواند.
- آموزگار میتواند با در نظر داشت پرنسیپهای عمومی در بهبود شیوه و کار تدریس ابتکار عمل به خرج دهد.

کار خانه گی :

آموزگار لغات شامل متن را مشخص ساخته برای شاگردان وظیفه دهد تا آن را با جملات مناسب در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : قطعه

صفحه کتاب : ۷

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند.
- مفهوم هر بیت را دانسته و به زبان خود گفته بتوانند.
- معنای کلمه ها و واژه های مشکل را به صورت درست بازگو کرده بتوانند.
- در مورد برتری علم نظر به مال تبصره و اظهار نظر کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار تمام طرزالعملهایی را که در مورد آماده ساختن شاگردان به درس، در مقدمه این رهنما یاد آوری شده است عملی کند.
- با اظهار نظر مختصر، رابطه درس جدید را با درس قبلی برقرار کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار در باره معنای کلمه قطعه از شاگردان نظر پرسی کند.
- آموزگار معنای به خصوص قطعه را که در مورد شعر به کار برده میشود واضح سازد.
- سپس به شاگردان هدایت دهد تا ابیات قطعه شعر را خاموشانه بخوانند.
- شاگردان معنای کلمه ها یا مصرعهایی را که نمیدانند با خود یادداشت کنند.
- بعد از مطالعه خاموشانه، برای شاگردان فرصت و زمینه بحث را مساعد سازد.
- شاگردان در مورد معنای کلمه ها و مصرعهایی که نفهمیده اند سوال کنند، سایر شاگردان در ارایه جوابها سهیم ساخته شوند.
- در اخیر، هر دو بیت قطعه را چند شاگرد قرائت کند، دیگران آن را در کتابهای خود ببینند.

III- تحکیم دانش :

- غرض تحکیم دانش، کار گروهی سازمان داده شود و شاگردان صنف به حداقل پنج گروه تقسیم شوند.
- هر گروه مفهوم ابیات را در چهار یا پنج سطر بنویسند.
- نوشته هر گروه توسط نماینده گروه قرائت شود.
- آموزگار، نکات مهم و با ارزش هر گروه را به منظور تشویق تحسین کند.

IV- ارزیابی :

- چند شاگرد متن را بخواند، آموزگار شیوه خواندن را مراقبت کند.
- از چند شاگرد معنای کلمه ها و اصطلاحها پرسیده شود.
- دو یا سه شاگرد معنا و مفهوم ابیات را به زبان خود بیان کنند.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم ابیات متن را در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : سرود عامیانه

صفحه کتاب : ۸

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک، در صورت امکان چارت

هدفها:

- شاگردان با بخشی از فولکلور کشور آشنا شوند.
- با معنا و مفهوم بعض اصطلاحات عامیانه آشنا شوند.
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند.
- متن را به درستی خوانده بتوانند.
- نظم را به لحن خوب خوانده بتوانند.
- هر آن چه را که از متن درک کرده اند به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از تطبیق طرزالعمل قبلی که در مورد فعالیتهای مقدماتی ارایه گردیده است، به منظور تداعی دانش و اندوخته علمی شاگردان پرسشهای ذیل یا همانند آن را مطرح کند:

۱. قطعه در ادبیات دری چی مفهوم دارد؟

۲. مال فانی شود به گردش دهر، چی مفهوم دارد؟

۳. ...

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار از شاگردان بپرسد که آنها کدام سرودها را یاد دارند / مطلع آنها را بگویند؛
- آن عده از سرودها که صبغه مردمی و عامیانه دارند مشخص ساخته شوند؛
- آموزگار عنوان درس جدید را مشخص ساخته روی تخته بنویسد؛
- آموزگار خصوصیهای سرود عامیانه را به صورت فشرده بگوید؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛

- کلمه هایی را که معنی آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه خاموشانه، در باره اصطلاحات عامیانه که در متن آمده بحث صورت گیرد؛
- شاگردان به نوبت پرسشهای خود را مطرح ساخته، آموزگار سایر شاگردان را در دادن جواب سهیم سازد؛
- چارتی که روی آن سرود عامیانه متن کتاب نوشته شده روی تخته اویزان شود؛
- شاگردان با در نظرداشت وقت، نزد تخته آمده متن را از روی چارت قرائت کنند؛
- آموزگار در هنگام قرائت سرود، مفهوم بیتها را واضح سازد.

III- تحکیم دانش :

- غرض تحکیم دانش کار گروهی سازمان داده شود؛
- شاگردان به گروههای پنج نفری تقسیم شوند؛
- هر گروه اصطلاحات معادل متن را که در محیط شان مروج است بیرون نویس کنند؛
- نماینده هر گروه نتیجه کار خود را قرائت کند؛
- آموزگار اصطلاحات مشابه را روی تخته بنویسد؛
- در اخیر آن چه باهم شباهت دارند و آن چه با هم مغایرت دارند مشخص ساخته شوند.

IV- ارزیابی :

- با در نظرداشت وقت، چند شاگرد متن را از روی کتاب بخوانند؛
- از چند شاگرد در مورد معنای کلمه ها و اصطلاحات متن پرسان شود؛
- از دو یا سه شاگرد معنی و مفهوم بیتها پرسیده شود.

کار خانه گی :

هر شاگرد در کتابچه کار خانه گی خود یک سرود عامیانه را که در محل بود و باش شان معرفی شده به خط زیبا و خوانا بنویسد.

عنوان / موضوع : آزادی

صفحه کتاب : ۹

تعداد درس : ۲

درس اول : ۷ سطر اول

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان باید مفهوم آزادی را به زبان و ادبیات خود بیان کرده بتوانند؛
- ارزش و اهمیت آزادی را شمرده بتوانند؛
- احساس خود را در باره آزادی بیان کرده بتوانند؛
- معنا و مفهوم کلمه ها و واژه های مشکل را به گونه درست بازگو کرده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند.

روش تدریس

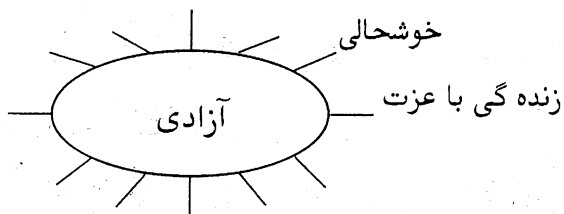
I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار طرزالعملهای قبلی را با افزودن ابتکارات مؤثر تطبیق نموده شاگردان را برای آموزش مطالب جدید برانگیزد؛
- معلوماتی را که شاگردان از درس گذشته کسب کرده اند با طرح چند سوال تداعی کند؛
- عنوان درس جدید را با طرح چند سوال از متن جوابهای شاگردان استخراج کند و آن را روی تخته با خط برجسته نوشته کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار کلمه آزادی را روی تخته در داخل دایره بنویسد؛

- از شاگردان بخواهد تا هر کدام تصورات خود را راجع به آزادی در اطراف دایره

بنویسند؛ مثلاً:

- آموزگار آن عده تصوراتی را که با هم یکسان و مشابه اند توحید کند؛

- از چند شاگرد بخواهد تا مفکوره‌ی بی را که در نتیجه تصورات دیگران برایش پیدا شده بازگو کند؛

- بعد از آن به شاگردان فرصت دهد تا ۷ سطر اول متن را خاموشانه بخوانند؛

- کلمه‌ها و جمله‌هایی را که به معنای آن نمیدانند یادداشت کنند؛

- بعد از مطالعه خاموشانه، شاگردان آن چی را که نمیدانند بپرسند؛

- آموزگار سایر شاگردان را در دادن جواب سهیم سازد؛

- در اخیر از یک یا دو شاگرد بخواهد تا متن را با صدای بلند بخواند؛

- آموزگار اشتباه‌شان را در قرائت متن تصحیح کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار، چارتی را که قبلاً در مورد تسلسل منطقی کلمه‌ها تهیه نموده است روی

تخته آویزان کند و به شاگردان فرصت دهد تا با استفاده از کلمه‌های متن، جاهای

خالی را پر کنند؛ به گونه مثال:

۱. مامای زلمی در خانه ( ) مهمان بود.

۲. زلمی پرنده بی را گرفته، در ( ) انداخت.

۳. زلمی به خاطر نصیحت مامای خود پرنده را ( ) ساخت.

۴. مامای زلمی گفت، این پرنده گک میخواهد به ( ) برود.

۵. ...

IV- ارزیابی :

- آموزگار در جریان تحکیم دانش، معلومات و برداشت شاگردان را از درس جدید ارزیابی کرده میتواند؛
- شاگردانی را که در طی عملیه فوق از خود قابلیت نشان دهند تشویق نماید.

کار خانه گی :

شاگردان، زنده گی پرنده های آزاد و پرنده های بند در قفس را باهم در ده سطر مقایسه کنند و آن را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

***

عنوان / موضوع : آزادی

صفحه کتاب : ۹

درس دوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : همان مواد درسی که در درس قبلی از آن کار گرفته شد.

هدفها : هدفهایی که در درس قبلی ذکر شد.

روش تدریس

همانند درس گذشته، این درس نیز در چهار مرحله تطبیق میشود. آموزگار ابتکارات خود را در امر خلق انگیزه، فعال ساختن توجه شاگردان و ایجاد علاقه به آموزش بیشتر به آن علاوه کند.

***

عنوان / موضوع : معلم

صفحه کتاب : ۱۰

تعداد درسها : ۲

درس اول : ۷ سطر اول

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- برجسته ساختن شخصیت معلم نزد شاگردان؛
- علاقه مند ساختن شاگردان به شخصیت معلم؛
- علاوه بر آن: شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم آن را بدانند؛
- معنا و مفهوم واژه های جدید را بدانند و آن را تعبیر کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار طبق رهنمود، صنف را تنظیم و آماده فراگیری دانش بسازد؛
- دانشی را که شاگردان از درس قبلی کسب کرده اند در طی چند سوال تداومی کند؛
- پرسشهایی را مطرح کند که عنوان درس از پاسخهای شاگردان به دست آید.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- از شاگردان بپرسد که، آنها چرا به معلمان خود ارزش و احترام قایل اند؟

- از نظر آنها معلم خوب چی صفت‌هایی را دارا می‌باشد؟
- شاگردان ۷ سطر اول متن را خاموشانه بخوانند؛
- کلمه‌هایی را که معنی آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
- آموزگار سایر شاگردان را در ارایهٔ جواب سهیم بسازد؛
- بعد از بحث، یک یا دو شاگرد داوطلب متن را به آواز بلند بخوانند؛
- آموزگار اشتباه‌شان را در خواندن اصلاح کند.

III- تحکیم دانش :

- شاگردان به پاسخ این سوال ابراز نظر نمایند که، موجودیت معلم در جامعه چی اهمیت دارد؟
- نکات تکراری توحید شود و یکی از شاگردان فهرست را روی تخته بنویسد.

IV- ارزیابی :

- معنای واژه‌ها و کلمه‌ها از شاگردان پرسیده شود.

کار خانه گی :

- شاگردان زنده گینامهٔ مختصر یکی از معلمانی را که شخصیتش برای شان دلنشین بوده در کتابچهٔ کار خانه گی خود بنویسد.

* * *

عنوان / موضوع : معلم

صفحه کتاب : ۱۰

درس دوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : مواد درسی که در درس قبلی از آن نام برده شد.

هدفها : همان هدفهایی که در درس قبلی از آن ذکر به عمل آمد.

روش تدریس

- آموزگار از روش تدریس قبلی استفاده نموده، ابتکار خود را در متنوع شدن درس به کار برد.

- در مورد تحکیم دانش و ارزیابی پرسشهای متنوع را مطرح کند و سعی کند تا شاگردان در تمام فعالیتهای درس سهم ساخته شوند.

* * *

عنوان / موضوع : بهار و کار

صفحه کتاب : ۱۱

تعداد درس : ۲

درس اول : ۴ بیت اول

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، در صورت امکان چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه های مشکل را بدانند؛
- مفهوم هر بیت را بدانند؛
- در شاگردان احساس درک زیبایی های طبیعت رشد کند؛
- شاگردان به کار علاقه مند شوند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- بعد از تنظیم صنف و آماده ساختن شاگردان به درس، آموزگار متن درس گذشته را بالای چند شاگرد از روی کتاب بخواند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- بعد از تداوی درس قبلی، آموزگار عنوان درس جدید (بهار و کار) را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- آموزگار در خلال صحبت، توجه شاگردان را به زیبایی فصل بهار و ارزش کار در فصل بهار برانگیزد؛
- با طرح پرسشهای ذیل زمینه مباحثه را بین شاگردان مساعد بسازد :
  ۱. فصل بهار شامل کدام ماههای سال میباشد؟
  ۲. در منطقه ما، با آمدن فصل بهار چی تغییراتی در طبیعت و محیط پیرامون رونما میشود؟
  ۳. در فصل بهار چی احساس به شما دست میدهد؟
- بعد از نظر خواهی و مباحثه آزاد بین شاگردان، به آنها فرصت داده شود که چهار بیت اول را خاموشانه بخوانند؛

- از شاگردان خواسته شود تا کلمه ها و واژه هایی را که معنای آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه خاموشانه، به شاگردان فرصت داده شود تا معنای کلمه ها و بیت‌هایی را که نفهمیده اند بپرسند؛
- سایر شاگردان در ارایه جواب سهم ساختن شوند.

III- تحکیم دانش :

- چند شاگرد متن درس را به آواز بلند بخوانند؛
- آموزگار در جریان خواندن متن، معنای کلمه ها و در صورت لزوم مفهوم بیتها را واضح بسازد.

IV- ارزیابی :

- هریک از بیت‌های درس جدید توسط یک یک شاگرد خوانده شود؛
- مفهوم بیتها، از شاگردان سوپه های مختلف پرسیده شود.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیت‌هایی را که در درس جدید خوانده شده است به صورت نثر در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : بهار و کار

صفحه کتاب : ۱۰

درس دوم : ۴ بیت اخیر متن

مواد درسی : همان موادی که برای درس قبلی یادداشت گردید.

هدفها : عین هدفهای درس گذشته.

روش تدریس

- این درس نیز مانند درس گذشته در طی چهار مرحله با اسلوبی که ذکر گردیده تطبیق گردد.
- آموزگار در تمام مراحل درس، ابتکار شخصی خود را در بهبود درس و فعال ساختن عملیه های معرفتی شاگردان به کار اندازد.

* * *

عنوان / موضوع : سخنان گزیده

صفحه کتاب : ۱۲

تعداد درس : ۲

درس اول : از شماره ۱ - ۸

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- در نتیجه این درس شاگردان باید؛
- با معیارهای قبول شده اخلاقی جامعه خود آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفاهیم جملات متن را بفهمند؛
- معنای کلمه ها و واژه های متن را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی باید؛

- درس گذشته (بهار و کار) را در اذهان شاگردان تداعی کند؛
- مفهوم بعض بیتهای درس گذشته را از شاگردان بپرسد.

II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- آموزگار، عنوان درس جدید را به صورت برجسته روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن جدید را خاموشانه بخوانند؛
- در طی مطالعه خاموشانه، کلمات و واژه های نا آشنا و مشکل را یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه متن، شاگردان در مورد معنی واژه ها و مفاهیمی که آن را درست نفهمیده اند سوال کنند؛
- سایر شاگردان در آرایه جواب سهمیم ساخته شوند، در صورتی که جواب شاگردان درست یا دقیق نباشد خود آموزگار صورت درست آن را بگوید.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار هدایت دهد تا دو یا سه شاگرد، به نوبت، متن را به آواز بلند خوانده، دیگران آن را در کتابهای خود تعقیب کنند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار معنای واژه ها و مفهوم جمله های داخل متن را از شاگردان بپرسد و درجه استفاده شان را از درس برای خود معلوم کند.

کار خانه گی :

- شاگردان، هر کدام چهار یا پنج گفته حکیمانه دانشمندان و سایر بزرگان را از منابع مختلف دریافته در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : سخنان گزیده

صفحه کتاب : ۱۲

درس دوم : شماره های باقیمانده متن

مواد درسی : موادی که در درس قبلی از آن یاد آوری گردید.

هدفها : همان هدفهایی که در درس قبلی ذکر گردیده.

روش تدریس

- تمام مراحل درس به روشی که در درس گذشته از آن یاد آوری گردید تطبیق گردد؛
- آموزگار در طرح پرسشها از ابتکار عمل کار گیرد تا توجه شاگردان را بیشتر فعال ساخته و در عملیه درس بیشتر سهیم گردند.

* * *

عنوان / موضوع : حضرت عثمان (رضی الله عنه)

صفحه کتاب : ۱۳

تعداد درس : ۲

درس اول : ۵ سطر اول

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان با اخلاق، شخصیت و تاریخ زنده گی حضرت عثمان رضی الله عنه آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- به مفهوم متن پی ببرند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار طبق رهنمود، صنف را تنظیم و شاگردان را آماده فراگرفتن درس نماید؛
- درس گذشته را با طرح بعض پرسشها از شاگردان تداعی کند.
- آموزگار قبل از اعلام عنوان درس جدید، از معلومات شاگردان در باره سلسله خلفای راشدین جويا شود؛ به گونه مثال:

۱. بعد از رحلت پیامبر صلی الله علیه وسلم خلیفه اول مسلمانان کی بود؟

۲. بعد از ابوبکر صدیق رضی الله عنه کی به خلافت برگزیده شد؟

۳. بعد از عمر فاروق رضی الله عنه کی بر مسند خلافت نشست؟

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- بعد از این که شاگردان نام حضرت عثمان رضی الله عنه را یاد کردند، آموزگار آن را به گونه عنوان درس جدید اعلام کند.

- آموزگار عنوان درس جدید را که (حضرت عثمان رضی الله عنه) است با خط برجسته روی تخته نوشته کند.

- در باره تاریخ برگزیده شدن حضرت عثمان رضی الله عنه خلافت و اخلاق وی معلومات مختصر بدهد؛

- از شاگردان خواسته شود تا آن چه را که در باره زنده گی حضرت عثمان میدانند بگویند؛

- آموزگار معلومات آنها را تصحیح و تکمیل کند؛

- از شاگردان بخواهد تا پنج سطر اول متن را خاموشانه مطالعه کنند؛

- در طی مطالعه، کلمه ها و واژه های مشکل را یادداشت کنند؛

- بعد از مطالعه به شاگردان فرصت داده شود تا یادداشتهای خود را مطرح کنند؛
- سایر شاگردان در دادن جواب سهیم ساخته شوند؛
- آموزگار جوابهای شاگردان را تصحیح و تکمیل کند؛
- در اخیر خود آموزگار متن را با صدای بلند خوانده جملات نامأنوس را توضیح و تشریح کند؛

III- تحکیم دانش :

- ۲ یا ۳ شاگرد متن را از روی کتاب با صدای بلند بخواند؛
- یک یا دو شاگرد مفهوم متن را به زبان و ادبیات خود بگویند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار، پرسشهای ذیل یا مانند آن را مطرح کند:
  ۱. چرا حضرت عثمان رضی الله عنه به لقب ذوالنورین ملقب گردید؟
  ۲. چند صفت برجسته حضرت عثمان رضی الله عنه را ذکر کنید.
- دو یا سه شاگرد متن را از روی کتاب بخواند، آموزگار در طرز خواندن درست به آنها کمک و رهنمایی کند.

کار خانه گی :

- شاگردان در باره زنده گینامه حضرت عثمان رضی الله عنه در حدود ۵ سطر معلومات جمع آوری نموده در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : حضرت عثمان رضی الله عنه

صفحه کتاب : ۱۳

درس دوم : ۱۲ سطر باقیمانده متن

مواد درسی : موادی که برای درس گذشته ذکر گردید.

هدفها : همان هدفهایی که برای درس قبلی تعیین گردیده.

روش تدریس

- تمام قدمهایی که در طی چهار مرحله در درس گذشته برداشته شده، در این درس نیز تطبیق گردد.
- آموزگار پرسشها را به گونه ای مطرح کند که بحث برانگیز باشد و شاگردان را برای آموزش بیشتر برانگیزد.

* * *

عنوان / موضوع : مکتب ما

صفحه کتاب : ۴

تعداد درس : ۲

درس اول : ۶ بیت اول

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و در صورت امکان چارت

اهداف:

- شاگردان به نقش مفید مکتب، در امر ساختن شخصیت شان معتقد شوند؛
- به مکتب علاقه مند شوند؛
- بیت‌های مربوط را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنای تمام کلمه‌ها و واژه‌های متن را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار، فعالیتهای مقدماتی را به منظور تنظیم صنف و آماده ساختن شاگردان به درس، با استفاده از رهنمای درسهای گذشته تطبیق کند؛
- در مورد نکات مهم درس گذشته از شاگردان پرسان کند؛
- از شاگردان بپرسد که آنها در کجا سواد و علم می‌آموزند؛
- از جواب آنها عنوان درس جدید را استخراج و آن را اعلام کند.

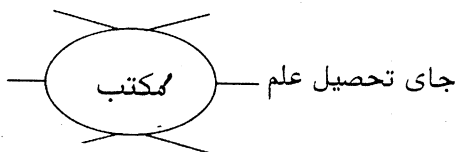
II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید (مکتب ما) را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا (۶) بیت اول را خاموشانه بخوانند؛
- کلمه‌هایی که معنای آن را نمیدانند یا بیت‌هایی که مفهوم آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه بیت‌های یاد شده، به شاگردان هدایت دهد تا آن چه را که یادداشت کرده‌اند بپرسند؛
- آموزگار در آرایه جواب، سایر شاگردان را نیز سهیم بسازند؛

- بعد از سوال و جواب، با در نظر داشت وقت از یک یا دو شاگرد بخواهد تا متن را به آواز بلند و لحن مناسب بخوانند؛
- آموزگار اشتباهات شان را اصلاح کند؛
- در اخیر خود آموزگار لغات جدید را معنی و بیتهایی را که شاگردان در درک مفهوم آن به مشکل مواجه اند واضح سازد.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار از شاگردان بخواهد تا برای دو یا سه دقیقه راجع به اهمیت و ارزش مکتب فکر کنند؛
- بعد از لحظات تفکر، از شاگردان بخواهد تا هر کدام یک اهمیت مکتب را به اطراف دایره بنویسند؛ به گونه مثال:

جایی که انسان
تربیه میشود

- آموزگار از کلمه های تکراری یکی را برگزیند؛
- در اخیر از شاگردان بخواهد تا لست خوبیهای مکتب را یادداشت کنند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار از شاگردان بخواهد تا هر کدام ۲ - ۲ بیت را از روی کتاب بخوانند؛
- معنای کلمه های جدید را از شاگردان بپرسد.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیتهای خوانده شده را در کتابچه های کار خانه گی خود به خط واضح بنویسند.

عنوان / موضوع : مکتب ما

صفحه کتاب : ۱۴

درس دوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : موادی که در درس گذشته یاد آوری شد.

هدفها : همان هدفهای درس قبلی (بخش اول متن)

روش تدریس

- قسمت باقیمانده متن مانند بخش اول (درس قبلی) در چهار مرحله تدریس شود؛
- آموزگار با طرح پرسشها، ابتکار عمل به کار برد تا شاگردان را به فعالیت بیشتر آموزشی برانگیزد؛
- سعی شود تا فعالیت درسی بیشتر بالای شاگردان متمرکز شود؛
- آموزگار موفق رهنا و زمینه ساز فعالیتهای آموزش را داشته باشد.

* * *

عنوان / موضوع : تربیت اخلاق

صفحه کتاب : ۱۵

تعداد درس : ۲

درس اول : ۷ سطر اول متن

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان فضایل اخلاقی را درک کرده بتوانند؛
- به کسب فضایل اخلاقی علاقه مند گردند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار همانند درسهای گذشته صنف را تنظیم و شاگردان را به فراگیری درس جدید آماده بسازد؛
- قسمتهایی از درس گذشته را به منظور تداعی تکرار کند؛
- از شاگردان بخواهد تا از صفات خوب انسان نام بگیرند؛
- آموزگار آن را جمعبندی نموده، بگوید همه اینها اخلاق انسان را تشکیل میدهد، آن گاه عنوان درس را مشخص سازد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- از شاگردان بخواهد تا ۷ سطر اول متن را خاموشانه از روی کتاب بخوانند؛
- شاگردان در طی مطالعه خاموشانه، کلمه ها و جمله هایی را که معنا و مفهوم آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، نکاتی را که یادداشت کرده اند بپرسند؛

- آموزگار، زمینه سوال و جواب را برای شاگردان مساعد سازد؛
- در مورد مفاهیم ذیل از شاگردان نظر خواهی کند:
  - الف) فایده های خوش خلقی چیست؟
  - ب) فایده های خوشبینی چیست؟
  - ج) عادت به کج خلقی برای انسان چه زیانهایی دارد؟
- آموزگار نتیجه بحث را خود به صورت فشرده بگوید؛
- در اخیر یک یا دو شاگرد متن را از روی کتاب با صدای بلند بخواند و آموزگار اشتباه شان را در خواندن متن اصلاح کند.

III- تحکیم دانش :

- نتیجه بحث قبلی را ۲ یا ۳ شاگردان به زبان و ادبیات خود بگویند؛
- یک بار دیگر یک شاگرد متن را از روی کتاب با صدای بلند بخواند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار از شاگردان بخواهد تا برداشت شان را از متن بگویند؛
- معنای کلمه ها و واژه هایی جدید را بگویند.

کار خانه گی :

شاگردان نتیجه بحث را در کتابچه های کار خانه گی شان بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : تربیت اخلاقی

صفحه کتاب : ۱۵

درس دوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : موادی که در درس گذشته (بخش اول) مورد استفاده قرار گرفته است.

هدفها : همان هدفهایی که در بخش اول متن (درس گذشته) ذکر شد.

روش تدریس

- این درس که بخش دوم موضوع تربیت اخلاقی را احتوا میکند مانند بخش اول در طی چهار مرحله تدریس میشود؛
- آموزگار ابتکار خود را در زمینه سازی بحث و طرح سوالها به کار اندازد تا در نتیجه آن توجه شاگردان بیشتر فعال شده به آموزش بیشتر علاقه مند شوند.

* * *

عنوان / موضوع : ریشه کلمه

صفحه کتاب : ۱۶

تعداد درس : ۲

درس اول : ۱۱ سطر اول متن

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، کار و در

صورت امکان چارت

هدفها:

- آشنا ساختن شاگردان با بعض قواعد زبان؛
- کاربرد قواعد دستوری در ساختن جمله؛
- دانستن اهمیت قواعد دستوری؛
- مهارت خواندن متن.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از تنظیم صنف و آماده ساختن شاگردان به درس، متن درس قبلی را بالای یک شاگرد بخواند، سایر شاگردان آن را در کتابچه های خود تعقیب کنند؛
- از راه طرح پرسشها، معلومات شاگردان را در باره قواعد زبان انکشاف دهد؛
- عنوان درس جدید را از توضیحات شاگردان مشخص سازد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را به صورت برجسته روی تخته بنویسد؛
- کارتهایی را که روی آن کلمه های اصلی چون، باغ، جوی، دست، آب و گل را روی تخته نصب کند؛
- کارتهایی را که با علاوه شدن پساوند یا پیشاوند، از ریشه کلمه های قبلی ساخته شده به آنها نشان داده شود؛
- شاگردان کارتهایی را که کلمه های مربوط شان با کارتهای قبلی همیشه اند مقابل آن نصب کنند؛
- آموزگار صورت درست استعمال کارت را به آنها بیاموزاند؛
- بعد از مراحل فوق آموزگار کلمه های اصلی و کلمه های همیشه را به آنها توضیح دهد.

III- تحکیم دانش :

- دو یا سه شاگرد ۹ سطر اول متن را به آواز بلند بخوانند؛
- آموزگار اشتباهات شان را در خواندن متن تصحیح کند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار غرض ارزیابی از دانش اندوخته شده شاگردان سوالات ذیل را مطرح کند:
  ۱. کلمه های اصلی کدام اند؟ از چند کلمه اصلی یاد آور شوید.
  ۲. ریشه کلمه دستگیر چیست؟
  ۳. ریشه کلمه گلدان چیست؟

کار خانه گی :

شاگردان کلمه هایی را که از کلمه اصلی قلم، کتاب و گل مشتق شده اند در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : ریشه کلمه

صفحه کتاب : ۱۶ و ۱۷

درس دوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : موادی که در درس قبلی مورد استفاده قرار گرفته است.

هدفها : همان هدفهایی که در درس قبلی (بخش اول متن) ذکر گردید.

روش تدریس

تمام مراحل که در درس قبلی (بخش اول متن) ذکر گردید، در این درس نیز تطبیق شود؛

بر علاوه، آموزگار چارتی را مطابق به دیاگرام صفحه ۱۶ کتاب درسی تهیه و در تدریس از آن استفاده کند.

* * *

عنوان / موضوع : نکته های سودمند
صفحه کتاب : ۱۷
تعداد درس : ۱
مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:
- افزایش معلومات شاگردان؛
- کسب مهارت درست خواندن؛
- درک مفهوم متن.

روش تدریس

- I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس
- آموزگار بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی، درس گذشته را مختصراً بالای شاگردان تکرار کند؛
- عنوان درس جدید را در طی چند پرسش از شاگردان استخراج کند؛
- II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید
- به شاگردان هدایت داده شود تا متن را خاموشانه از روی کتاب بخوانند؛
- شاگردان در جریان مطالعه، کلمه ها و واژه هایی را که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند؛

- بعد از مطالعه متن به شاگردان فرصت دهد تا آن چه را که یادداشت کرده اند بپرسند؛
- بعد از سوال و جواب به یکی یا دو تن از شاگردان هدایت دهد تا متن را به صدای بلند بخواند؛
- آموزگار اشتباه شاگردان را در خواندن متن تصحیح کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار در مورد اهمیت نظافت، نظر شاگردان را بپرسد؛
- در مورد دلیل مکروبی شدن زخمها، نظر شاگردان پرسیده شود؛
- آموزگار با افزودن مطالب بیشتر و دقیقتر به معلومات شاگردان بافزاید؛
- در مورد آداب نان خوردن و سایر جنبه های آداب معاشرت بحث صورت گیرد.

IV- ارزیابی :

- آموزگار معنای کلمه ها و واژه های جدید را از شاگردان بپرسد؛
- متن را بالای چند شاگرد قرائت کند؛
- اشتباه شاگردان را در جریان قرائت متن، تصحیح کند.

کار خانه گی :

- شاگردان همانند متن خوانده شده، چند نکته سودمند دیگر را از بزرگان پرسیده، در جملات مناسب ترتیب و در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : روز مادر

صفحه کتاب : ۱۸

تعداد درس : ۲

درس اول : (۸ سطر اول)

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان مقام و منزلت مادر را به خوبی بدانند؛
- به مادر احترام قایل شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های مشکل را بدانند؛
- مفهوم هر جمله متن را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی که در درسهای قبلی رهنمایی شده است، عنوان درس را در طی صحبت با شاگردان مشخص سازد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس (روز مادر) را روی تخته با خط برجسته بنویسد؛
- به شاگردان فرصت دهد تا ۸ سطر اول متن را خاموشانه از روی کتاب بخوانند؛
- کلمه ها و واژه هایی را که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند؛

- آموزگار قسمت تعیین شده متن (۸ سطر اول) را توسط یک شاگرد قرائت کند؛
- بعد از قرائت متن، به شاگردان فرصت داده شود تا پرسشهای خود را مطرح کنند؛
- سایر شاگردان در ارایه جواب سهیم ساخته شوند، آموزگار در دادن جواب درست به آنها همکاری کند.

III- تحکیم دانش :

- مجدداً متن توسط چند شاگرد با صدای بلند خوانده شود و در مورد مفاهیم ارایه شده بحث صورت گیرد.

IV- ارزیابی :

- در رابطه به متن، پرسشهای ذیل یا مانند آن مطرح شود:

۱. چرا روز مادر تجلیل میشود؟
۲. روز مادر به کدام تاریخ سال تجلیل میشود؟
۳. شما روز مادر را چگونه تجلیل میکنید؟

کار خانه گی :

- شاگردان به گونه یی که میخواهند روز مادر را تجلیل کنند و فشرده آن را در پنج سطر در کتابچه کار خانه گی خود بنویسد.

* * *

عنوان / موضوع : روز مادر

صفحه کتاب : ۱۸ و ۱۹

درس دوم و سوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : موادی که برای درس قبلی در نظر گرفته شده

هدفها : همان هدفهایی که برای درس گذشته تعیین گردیده است.

روش تدریس

هر دو درس در طی چهار مرحله به گونه که در درس گذشته توضیح گردیده تطبیق شود.

آموزگار ابتکارات خود را در خلق انگیزه و رشد علایق شاگردان به درس به کار اندازد.

* * *

عنوان / موضوع : بیچاره مادر

صفحه کتاب : ۱۹

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند؛
- ذوق شعری شان انکشاف یابد؛
- به مادر علاقه بیشتر پیدا کنند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار با استفاده از رهنمود های قبلی و تجربه اندوخته خود شاگردان را به مطالعه مطالب جدید آماده سازد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را به صورت برجسته روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان فرصت دهد تا بیت‌های مربوط به عنوان را خاموشانه از روی کتاب بخوانند؛
- کلمه ها و واژه هایی را که معنی آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، به شاگردان فرصت دهد تا پرسشهای خود را مطرح کنند؛
- سایر شاگردان در ارایه جواب سهیم ساخته شوند؛
- بعد از بحث، یک یا دو شاگرد متن را به صدای بلند قرائت کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار خود هر بیت را خوانده مفهوم آن را با بیان ساده و واضح بگوید؛
- لغات جدید را شاگردان نشاندهی کنند و یکی از شاگردان آن را روی تخته بنویسد؛
- لغاتی که روی تخته نوشته شده توسط سایر شاگردان به کمک آموزگار معنا و در جمله های مناسب استعمال شوند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار مفهوم هر بیت را از شاگردان بپرسد؛
- چند شاگرد هر کدام یک بیت را بخواند؛

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیتها را به ادبیات خود در کتابچه های کار خانه گی شان بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : آداب سلام دادن

صفحه کتاب : ۲۰

تعداد درس : ۲

درس اول : ۷ سطر نخست

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و در صورت امکان چارت.

هدفها:

- در شاگردان تربیت اخلاقی رشد یابد؛
- به سلام دادن عادت کنند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به آسانی درک کرده بتوانند؛

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- بعد از انجام فعالیتهایی که شاگردان را به درس آماده میسازد، آموزگار عنوان درس را از خلال سوال و جواب با شاگردان دریابد، به ترتیب ذیل:

۱. وقتی که از مکتب به خانه میروید و با پدر و مادر خود روبرو میشوید در نخستین برخورد با ایشان چی میگویید؟

۲. وقتی که با اقارب بزرگسال خود یا با بزرگان محله خود روبرو میشوید چی میگوئید؟

آموزگار: مسلماً در چنین حالات پیش از هر کدام دیگر سلام میگویند که موضوع درس امروز آداب سلام دادن است.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید (آداب سلام دادن) را روی تخته بنویسد؛
- چند شاگرد هر کدام یک یک فضیلت سلام دادن را بگوید؛
- به شاگردان فرصت دهد تا متن تعیین شده را خاموشانه بخوانند؛
- در طی مطالعه، آن چه را که نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، هر شاگرد مشکل خود را از آموزگار بپرسد؛
- آموزگار سوال های مطرح شده را به سایر شاگردان راجع کند؛
- در تصحیح جواب های ارایه شده توسط شاگردان همکاری و رهنمایی کند؛
- آموزگار خود را متیقن سازد که مشکلات شاگردان در درس حل گردیده است.

III- تحکیم دانش :

- تمام شاگردان به نوبت متن را بخوانند؛
- به شاگردان اجازه داده شود که اشتباه شاگردی را که متن را میخواند اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار چهار سطر اول متن را برای شاگردان املا بگوید؛

- اوراق املاى شاگردان را غرض تصحيح براى يكدگر تبادلہ كند؛
- آموزگار جريان فعاليت را مراقبت كند؛
- در طى آن خود نيز يك تعداد اوراق را ملاحظه كند.

كار خانه گى :

شاگردان، معلومات خود را در باره آداب سلام دادن در كتابچه هاى خود بنويسند.

* * *

عنوان / موضوع : آداب سلام دادن

صفحه كتاب : ۲۰

درس دوم : بخش باقيمانده متن

مواد درسى : كتاب درى صنف ۵، تخته، تخته پاك، تباشير و...

هدفها : همان هدفهاى درس قبلى

روش تدریس

مانند روش تدریس بخش اول، در چهار مرحله تطبيق ميشود.

در مرحله تحكيم دانش مباحثه گروهى به صورت سوال و جواب سازمان داده شود.

* * *

عنوان / موضوع : رابعه بلخى

صفحه كتاب : ۲۱

تعداد درس : ۱

مواد درسى : كتاب درى صنف ۵، تخته، تخته پاك و پباشير

هدفها:

- شاگردان با شخصیت و زنده گینامه رابعه بلخی آشنا شوند؛
- به شخصیت و قابلیت‌های زنان باور پیدا کنند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را فهمیده به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار مطابق به رهنمودهای قبلی، صنف را تنظیم و شاگردان را به درس آماده سازد؛
- با طرح چند سوال درس گذشته را بالای شاگردان تکرار کند؛
- از شاگردان بپرسد تا از زنان نامدار تاریخ کشور، نام ببرند؛
- هرگاه هیچ شاگردی نام رابعه بلخی را نگوید، خود آموزگار آن را به یاد شاگردان بدهد و به این ترتیب عنوان درس را اعلام کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس (رابعه بلخی) را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- از شاگردان بخواهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- جواب پرسشهای ذیل را در طی مطالعه از متن دریابند:
  ۱. برازنده گی شخصیت رابعه بلخی در چی بود؟
  ۲. کدام صفت رابعه بلخی بیشتر از صفات دیگر شخصیت او چشمگیر بود؟
  ۳. اسباب رشد او چی بود؟
- بعد از مطالعه متن، کار گروهی به شکل ذیل صورت گیرد:

- برای این کار شاگردان به گروههای ۵ نفری تقسیم شوند؛
- اعضای هر گروه یافته های خود را توحید و نماینده گروه آن را قرائت کنند؛
- یکی از شاگردان نظریات هر گروه را یادداشت کند؛
- نکات مشترک توحید شوند؛
- در اخیر از توحید نظریات گروهها یک نظر مشترک ارایه شود.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار متن را به نوبت، با در نظرداشت وقت بالای شاگردان قرائت کند؛
- در طی خواندن متن، آموزگار اشتباهات شان را در خواندن تصحیح کند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار لغات ذیل را برای شاگردان به طور زبانی بگوید تا آنها آن را در جمله های مناسب استعمال کنند:

۱. قرن

۲. تشویق

۳. شجاع

۴. قهرمان

کار خانه گی :

شاگردان یک یک نمونه شعر رابعه بلخی را دریافته و در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

آموزگاران گرامی !

علاوه بر رهنمایی عمومی بخش نخستین این کتاب، طرح پلانهای نمونه یی برای ۳۶ درس که در برگزیده محتویات این کتاب تا صفحه ۲۲ میباشد، سبک کار مؤسسه تعلیمی بیفیر را به شما روشن میسازد. کافی خواهد بود که به اساس آن شیوه کار خود را عیار سازید.

در پلانهای بعدی از تکرار بسا مطالب صرفنظر میشود. صرف مواردی که قبلاً به آن کمتر تماس گرفته شده یاد آوری خواهد شد، در حالی که پلانهای طرح شده مانع ابتکارات شما در امر آموزش بهتر که از راه فعال ساختن، توجه حافظه و تفکر شاگردان میباشد نمیگردد.

آن چه از معلومات مفید در کار بهبود عملیه تدریس و آموزش نزد شما باشد از آن دریغ نفرمائید.

عنوان / موضوع : امانتداری

صفحه کتاب : ۲۲

تعداد درس : ۲

درس اول : پنج سطر قسمت اول متن

مواد درسی : موادی که در درس قبلی از آن نام برده شد.

هدفها:

- شاگردان به اهمیت امانتداری پی ببرند؛
- با روحیه امانتداری تربیه شوند؛
- متن را به خوبی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- مفهوم متن را به قلم خود نوشته بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار در قدم نخست صنف را تنظیم کند؛
- درس گذشته را تکرار کند؛
- برای دریافت عنوان درس جدید انگیزه خلق کند؛

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- برای مطالعه مطالب جدید قدمهای آتی برداشته شود ؛
- نوشتن عنوان درس روی تخته صنف؛

- سازماندهی کار گروهی؛
- ایجاد انگیزه برای درک مفاهیم متن؛
- خواندن متن و تصحیح اشتباهات شاگردان.

III- تحکیم دانش :

- تکرار متن بالای شاگردان با در نظر داشت وقت.

IV- ارزیابی :

- پرسیدن معنای کلمه های جدید؛
- پرسیدن مفهوم متن.

کار خانه گی :

شاگردان خوبی های امانتداری را در طی پنج سطر در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : امانتداری

صفحه کتاب : ۲۲

درس دوم : بخش باقیمانده متن

هدفها و روش تدریس : مانند درس قبلی (بخش اول متن) طرح و تطبیق میشود.

* * *

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۳۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- آشنا ساختن شاگردان با نمونه های نظم و نثر قدیم؛
- معتقد ساختن شاگردان به برتری علم و هنر نسبت مال و دولت؛
- بر علاوه:
- شاگردان باید متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بیاموزند.

روش تدریس

- تمام فعالیتهای آموزگار و شاگردان در طی چهار مرحله، که در درسهای قبلی تشریح گردیده عملی میشود؛
- آموزگار علاوه بر استفاده از رهنمایی های قبلی ابتکارات خود را نیز در امر فعال ساختن عملیه های معرفتی شاگردان به کار اندازد.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم نظم مربوط به حکایت را، در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : مطالعه

صفحات کتاب : ۲۴ و ۲۵

تعداد درس : ۳

درس اول :

مواد درسی : موادی که از آن برای درسهای قبلی یاد آوری گردیده است.

هدفها:

- شاگردان به مطالعه علاقه مند شوند؛
- متن را به صورت درست خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بیان کرده بتوانند؛
- آن چه را که از متن درک کرده اند نوشته بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- این مرحله مطابق به رهنمودی که در مقدمه این رهنما نگاشته شده تطبیق شود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارزیابی درس جدید

- مطابق به درسهای قبلی عملی شود.

III- تحکیم دانش :

- شاگردان به نوبت پراگرافهای متن را از روی کتاب بخوانند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار کلمه ها و واژه های جدید و مشکل را روی تخته بنویسد و شاگردان برای هر کلمه جمله بسازند. جمله هایی را که ساخته اند شفاهی بگویند.

عنوان / موضوع : اندرز و تکرار درس گذشته

صفحه کتاب : ۲۵

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند درسهای قبلی

هدفها:

- تحکیم دانش قبلی؛
- دانستن معنا و مفهوم اندرز؛
- دانستن مفهوم متن؛
- ایجاد مهارت درست خواندن در شاگردان.

روش تدریس

- این درس دو بخش دارد. لهذا آموگار باید یک قسمت وقت را به تکرار و تحکیم درس گذشته تخصیص دهد و یک قسمت دیگر را برای متن کوتاه تحت عنوان اندرز؛
- متن جدید در چهار مرحله مانند درسهای گذشته تدریس شود؛
- چون متن بسیار کوتاه است، بنابراین قسمتی از وقت ساعت درسی به تکرار و تحکیم درس گذشته اختصاص داده شود.

کار خانه گی :

شاگردان رابطه علم و عمل را در چهار سطر در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : علم

صفحه کتاب : ۲۶

تعداد درس : ۲

درس اول : ۵ بیت اول متن

مواد درسی : مانند درسهای گذشته

هدفها:

- شاگردان به اهمیت علم پی ببرند؛
- به کسب علم علاقه مند شوند؛
- ذوق شعری در آنها بیدار شود؛
- بیتهای متن را به خوبی و درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه ها را بدانند؛
- مفهوم بیتها را به زبان خود گفته بتوانند.

روش تدریس

- مانند روشی که برای درس صفحه ۱۹ (بیچاره مادر) پیشنهاد شده در طی چهار مرحله عملی گردد.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم شعر را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : صفت

صفحه کتاب : ۲۷

تعداد درس : ۲

درس اول : ۹ سطر اول متن

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، کتابچه، تخته، تخته پاک، تباشیر، کارت...

اهداف:

- شاگردان با قواعد دستوری آشنا شوند؛
- صفت را در جمله تشخیص داده بتوانند؛
- صفت را در جمله به کار برده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم آن چه را که خوانده اند بیان کرده بتوانند.

روش تدریس

- مانند روشی که غرض تدریس درس صفحه ۱۶ (ریشه کلمه) پیشنهاد گردیده است، در چهار مرحله عملی گردد.

کار خانه گی :

آموزگار به شاگردان وظیفه دهد که صفتهای ذیل یا مانند آن را در خانه در جمله های مناسب استعمال کنند:

ستره، زیبا، تندرست و زحمتکش.

* * *

عنوان / موضوع : بدن ما

صفحات کتاب : ۲۸ و ۲۹

تعداد درس : ۳

مواد درسی : موادی که در درسهای گذشته از آن نام گرفته شد.

هدفها:

- شاگردان باید در مورد اعضا و سیستمهای بدن خود آشنایی پیدا کنند؛
- ارزش صحتمند زیستن را در امر ایفای مکلفیت های خود بدانند؛
- به تربیت جسمانی متوجه ساخته شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند.

روش تدریس

- این موضوع به اساس پلان سالانه تعلیمی به ۳ درس تقسیم میشود؛
- آموزگار هر کدام از سه درس یاد شده را در ۴ مرحله تطبیق کند؛
- در تطبیق مراحل درس از معلومات درسهای قبلی استفاده کند.

کار خانه گی :

در پایان درس سوم کار خانه گی داده شود و آن این که، شاگردان خلاصه مفاهیم متن را در ۵ سطر در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

***

عنوان / موضوع : محبت وطن

صفحات کتاب : ۳۰ و ۳۱

تعداد درس : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، نقشه طبیعی افغانستان

هدفها:

در نتیجه تدریس موضوع فوق باید:

- شاگردان مفهوم وطندوستی را بدانند؛
- به خدمت وطن علاقه مند شوند؛
- به افتخارات کشور ببالند؛
- متن را به خوبی و درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را به زبان خود گفته بتوانند.

روش تدریس

- از روش تدریسی که برای درسهای صفحه ۱۱ تحت عنوان بهار و کار نگاشته شده پیروی شود؛
- علاوه بر آن آموزگار ابتکار خود را در خلق انگیزه و فعال ساختن عملیه های معرفتی شاگردان به کار اندازد.

کار خانه گی :

در پایان درس سوم عنوان فوق به شاگردان وظیفه داده شود که در باره آبادی کشور چه پیشنهاد میکنند، پیشنهادهای خود را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : لطیفه

صفحه کتاب : ۳۱

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن یاد آوری گردیده.

هدفها:

- شاگردان با ظرافت در کلام آشنا شوند؛
- قواعد خوش صحبتی را بیاموزند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- این مرحله همانند درسهای قبلی عملی میشود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار از شاگردان بخواهد تا اگر کسی لطیفه یاد داشته باشد بگوید؛
- لطیفه هایی که هم ظریف باشد و هم در آن ادب مراعات شده باشد مورد تایید قرار دهد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- دو یا سه شاگرد مفهوم لطیفه را به زبان خود بازگو کنند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار به یک شاگرد هدایت دهد تا متن را برای دیگران دیکته کند تا آنها متن را بنویسند (املا کار کنند).

IV- ارزیابی :

- آموزگار از شاگردان بپرسد که نکته جالب در لطیفه کدام بود.

کار خانه گی :

- شاگردان هرکدام دو یا سه لطیفه مانند لطیفه که خوانده اند در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : چیستانها

صفحه کتاب : ۳۲

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته مواد استفاده قرار گرفته، علاوه بر آن چارتی که در آن اشکال صفحه ۳۲ کتاب رسم شده باشد.

هدفها:

- فعال ساختن قدرت ملاحظه و تفکر شاگردان؛
- عمیق ساختن قدرت فهم و درک شاگردان از متنهای کتاب؛
- انکشاف مهارت خواندن و درک مفهوم از متن در شاگردان.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- مطابق به درسهای قبلی عملی شود.

II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- شاگردان متن را خاموشانه از روی کتاب بخوانند؛
- بعد از مطالعه متن شاگردان به گروههای پنج نفری تقسیم شوند؛
- شاگردان جواب چیستانها را به صورت گروهی دریابند؛
- بعد از فرصت معینه که کار گروهی شاگردان تکمیل شد، آموزگار چارت را روی تخته نصب کند؛
- جواب چیستانها یکایک از گروهها پرسیده شود؛
- اعضا یا نماینده گروه جواب چیستان را در تصویر مربوط روی چلرت دریابد.

III- تحکیم دانش :

- اعضای هر گروه ۲ یا ۳ چیستان را غیر از چیستانهای متن یادداشت کرده از سایر گروهها بپرسند؛
- سایر گروهها به انتخاب گروه پرسیان کننده جواب بگویند؛
- آموزگار برای گروههایی که جواب شان درست است روی تخته نمره بدهد.

IV- ارزیابی :

- در طی مرحله فوق (تحکیم دانش) ارزیابی نیز صورت میگیرد.

کار خانه گی :

- شاگردان هر کدام دو یا سه چیستان را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند و روز بعد از دیگران بپرسد.

عنوان / موضوع : خانواده

صفحه کتاب : ۳۳

تعداد درس : ۲

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن کار گرفته شده است.

هدفها:

- حفظ و استحکام پیوند با خانواده؛
- ایجاد حس احترام نسبت به بزرگان در شاگردان؛
- مهارت درست خواندن متن؛
- مهارت درک مفهوم از متن.

روش تدریس

- هر دو درس مربوط به موضوع خانواده در طی چهار مرحله مطابق به رهنمود عمومی این کتاب عملی شود؛
- آموزگار به رشد تربیت اخلاقی در شاگردان نیز توجه کند.

کار خانه گی :

شاگردان آن چه را که در باره حقوق والدین میدانند در پنج سطر در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : نوشیدن آب در فصل گرما

صفحات کتاب : ۳۴ و ۳۵

تعداد درس : ۳

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته مورد استفاده قرار گرفته است.

هدفها:

شاگردان باید:

- اهمیت و ضرورت نوشیدن آب را بدانند؛
- آب نوشیدنی صحی را تا غیر صحی تشخیص دهند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان و ادبیات خود گفته بتوانند.

روش تدریس

- هر سه درس تحت عنوان [نوشیدن آب در فصل گرما] طبق و هم نمود در چهار مرحله عملی شود؛
- آموزگار تجربه خود را در فعال ساختن توجه شاگردان به کار اندازد؛
- شاگردان را در خلال مطالعه مطالب جدید به اهمیت آب صحی برای نوشیدن متوجه سازند.

کار خانه گی :

شاگردان معلومات خود را در مورد منابع آب صحی به طور موجز در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : پاکی محیط زیست

صفحات کتاب : ۳۶ و ۳۷

تعداد درس : ۳

مواد درسی : مطابق به درسهای گذشته

هدفها:

شاگردان باید :

- محیط زیست را بشناسند؛
- در بارهٔ حفظ محیط زیست معلومات حاصل کنند؛
- محیط زیست مناسب و نامناسب را از هم تشخیص داده بتوانند؛
- اهمیت محیط زیست را در سلامت جسم و روان انسان بدانند؛
- متن رابه درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بازگو کرده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- در تطبیق این مرحله از تجارب و معلومات درسهای قبلی استفاده شود.

II- مطالعهٔ مطالب جدید / ارایهٔ درس جدید

- در تطبیق پرنسیپهای عمومی از رهنمود مرحلهٔ دوم درسهای صفحهٔ ۱۸ تحت عنوان روز مادر استفاده شود؛
- آموزگار در متنوع ساختن و دلچسپ ساختن درس از تجربه و ابتکار خود نیز استفاده کند.

III- تحکیم دانش :

- طبق درسهای قبلی.

IV- ارزیابی :

- آموزگار میتواند نتیجه آموزش را با گفتن املا، پرسیدن واژه های جدید و پرسیدن مفهوم بعضی جمله ها ارزیابی نمود.

کار خانه گی :

نیست

* * *

عنوان / موضوع : ضرب المثلها

صفحه کتاب : ۳۸

تعداد درس : ۲

مواد درسی : موادی که در درسهای گذشته مدنظر گرفته شده

هدفها:

- آشنا ساختن شاگردان با طرز فکر مردم؛
- دادن مفکوره به شاگردان از راه ضرب المثلها؛
- آگاه ساختن شاگردان به اهمیت ضرب المثلها در مؤثر ساختن صحبت با دیگران؛
- ایجاد مهارت درست خواندن در شاگردان؛
- درک مفهوم متن و توانایی بیان آنچه را که درک نموده اند؛

روش تدریس

- هر دو درس تحت عنوان ضرب المثلها طبق رهنمودهای قبلی در طی چهار مرحله تطبیق شود.

کار خانه گی :

شاگردان هر کدام چهار یا پنج ضرب المثل را از والدین شان پرسیده در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : خدمت وطن
صفحه کتاب : ۳۹
تعداد درس : ۲
مواد درسی : موادی که در درسهای گذشته مدنظر گرفته شده است.
هدفها : مانند هدفهایی که در درسهای صفحه ۳۰ و ۳۱ تحت عنوان محبت وطن در نظر گرفته شده است.

روش تدریس

- مطابق به درسهای قبلی در چهار مرحله عملی میگردد.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم رباعی صفحه ۳۹ را که در رابطه به وطن سروده شده است در خانه بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : ابن سینای بلخی

صفحه کتاب : ۴۰

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، چارتی که
لست آثار ابن سینا در آن نوشته شده باشد.

هدفها:

- شاگردان مشاهیر و دانشمندان کشور را بشناسند؛
- به شخصیتهای علمی و افتخار آفرین کشور علاقه پیدا کنند؛
- با شخصیت علمی ابن سینا آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم جمله ها و در نهایت تمام متن را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- این مرحله مانند درسهای قبلی با تنظیم صنف، تکرار درس گذشته، ایجاد انگیزه
به فراگیری دانش جدید تطبیق میشود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- درین مرحله، آموزگار عنوان درس را روی تخته بنویسد؛
- از شاگردان بخواهد تا از شخصیتهای علمی تاریخ کشور نام ببرند؛
- شاگردان معلومات خود را در باره ابن سینا بگویند؛
- به شاگردان هدایت داده شود تا متن را خاموشانه مطالعه کنند؛

- در جریان مطالعه نکات مهم را با خود یادداشت کنند؛
- آموزگار چند شاگرد را مشخص ساخته از آنها بخواهد تا یادداشت های خود را در باره زنده گینامه ابن سینا بگویند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار با در نظرداشت وقت از چند شاگرد بخواهد تا متن را به صدای بلند قرائت کند و خود اشتباهات شان را تصحیح کند؛
- چارتی را که حاوی نامهای آثار ابن سینا است روی تخته نصب نموده یکی از شاگردان آن را بخواند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار تعدادی از شاگردان را از راه خواندن متن ارزیابی کند.

کار خانه گی :

شاگردان در باره شخصیت ابن سینا ۵ سطر معلومات بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : کوشش و تلاش

صفحه کتاب : ۴۱

تعداد درس : ۲

مواد درسی : موادی که در درسهای گذشته مدنظر گرفته شده

هدفها:

- شاگردان باید به ارزش کوشش و تلاش در به دست آوردن خواسته های شان اعتقاد و باور پیدا کنند؛
- متن را به آسانی و درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بدانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بیان کرده بتوانند؛
- مفهوم بیتهایی را که در رابطه به کوشش و تلاش نوشته شده به درستی بیان کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- این مرحله مانند درسهای قبلی تطبیق شود؛
- آموزگار در ایجاد انگیزه برای فراگیری مطالعه مطالب جدید از تجربه و ابتکار خود کار بگیرد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- این مرحله را میتوان با برداشتن گامهای ذیل تطبیق نمود:
  ۱. نوشتن عنوان روی تخته؛
  ۲. مطالعه خاموشانه متن توسط شاگردان؛
  ۳. یادداشت کردن کلمه ها و واژه های جدید؛
  ۴. سوال و جواب در مورد آن چه شاگردان یادداشت کرده اند؛
  ۵. بیان مفهوم متن توسط شاگردان به گونه یی که استنباط کرده اند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار یک یک قسمت متن را بالای شاگردان بخواند تا مهارت خواندن در آنها انکشاف یابد.

IV- ارزیابی :

- آموزگار جمله هایی را که جای یک کلمه در آن خالی باشد املا بگوید؛ به گونه مثال: این چی مهم است که در آن... خوض کرده ای؟
- بعد از تمام شدن املا به شاگردان فرصت داده شود تا خانه های خالی را با استفاده از متن کتاب پر کنند؛
- آموزگار فعالیت شاگردان را ارزیابی کند؛

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیتهای متن را که مربوط به درس دوم متن است در خانه بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : حفاظت چشمها

صفحه کتاب : ۴۲ و ۴۳

تعداد درس : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، چارتی که شکل چشم در آن رسم شده باشد.

هدفها : مانند هدفهایی که برای درسهای صفحه ۲۸ و ۲۹ تحت عنوان بدن ما ذکر گردیده است.

روش تدریس

- هر سه درس تحت عنوان حفاظت چشمها، هر کدام در چهار مرحله عملی میگردد؛
- قدمهای اساسی که برای تطبیق هر مرحله برداشته میشود در مقدمه این رهنما ذکر شده و همچنان میتوان از طرزالعمل سایر درسها استفاده کرد.

کار خانه گی :

به شاگردان وظیفه داده شود که اگر خود شان گاهی چشمدرد شده اند خاطره چشمدردی خود را با چگونه گی معالجه آن بنویسند اگر خود شان به چنین تکلیفی دچار نشده اند سرگذشت کسی دیگری را بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : ترحم بر حیوانات

صفحات کتاب : ۴۴ و ۴۵

تعداد درس : ۳

مواد درسی : مواد عادی که در درسهای گذشته مدنظر گرفته شده است.

هدفها:

- بیدار ساختن و پرورش حس ترحم و عاطفه در شاگردان؛
- آگاه ساختن شاگردان از اهمیت مخلوقات خداوند در تنوع طبیعت؛
- علاوه بر آن:
- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- چند سطر دیگر به ادامه متن علاوه کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- این مرحله مانند درسهای قبلی با تنظیم صنف، تکرار مختصر درس گذشته خلق انگیزه در دریافت عنوان درس جدید و فعال ساختن توجه شاگردان به مطالعه مطالب جدید عملی میشود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

این مرحله در برگیرنده فعالیتهای آتی میباشد:

- پرسشهایی در مورد زنده گی حیوانات به منظور عمیق ساختن توجه شاگردان به موضوع درس؛
- مطالعه خاموشانه متن توسط شاگردان؛
- جواب به پرسشهای شاگردان با سهم دادن سایر شاگردان؛
- بیان مفهوم متن توسط شاگردان.

III- تحکیم دانش :

- این مرحله را میتوان با تکرار خواندن متن توسط شاگردان و اصلاح اشتباه شان به وسیله خود آموزگار یا شاگردان عملی نمود.

IV- ارزیابی :

- در این مرحله میتوان به شاگردان وظیفه داد تا از داخل متن، نامهای حیواناتی را که در آن ذکر شده بیرون نویس کرده سپس زبانی بگویند، یا نامهای حیوانات اهلی را بگیرند.

کارخانه گی :

شاگردان نام حیوانات اهلی را که می‌شناسند با فایده آن برای انسانها بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : شبان

صفحه کتاب : ۴۶

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که در درسهای قبلی ذکر شده است.

هدفها:

- شاگردان به عواقب ناگوار تقلب متوجه ساخته شوند؛
- شاگردان متن را به شیوه نظم به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بدانند و آن را در جمله استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

- در چهار مرحله مطابق به متنهای منظوم درسهای گذشته عملی شود.

* * *

عنوان / موضوع : نصیحت

صفحه کتاب : ۴۶

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مواد معمول در درسهای گذشته

هدفها:

- شاگردان باید به زبان غیبت آگاهی بیشتر یابند؛
- متن را به درستی و به لحن شعری خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بدانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند.

روش تدریس

- تمام متن در ظرف یکساعت درسی در طی چهار مرحله تدریس گردد؛
- در تدریس متن از شیوه هایی که در تدریس متنهای شعری صفحات قبلی نگاشته شده استفاده به عمل آید؛
- چون متن کوتاه است، بهتر است در فرصت ممکن کار گروهی سازمان داده شود.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیتها را به شیوه نثر در کتابچه کار خانه گی شان بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : نصایح

صفحه کتاب : ۴۷

تعداد درس : ۲

مواد درسی : مواد معمول درسهای گذشته

هدفها:

- در نتیجه این درس تربیت اخلاقی شاگردان انکشاف داده شود؛
- شاگردان این متن و متنهای مشابه را به درستی خوانده بتوانند؛
- به مفهوم هر جمله پی برده آن را به زبان خود بیان کرده بتوانند؛
- معنی تمام کلمه ها را بدانند.

روش تدریس

- این موضوع نیز مانند سایر موضوعهای این کتاب در چهار مرحله تدریس میشود؛
- آموزگار در تطبیق هر مرحله با در نظرداشت پرنسیپهای عمومی ابتکار خود را نیز در فعال ساختن عملیه های آموزش شاگردان به کار اندازد.

کار خانه گی :

شاگردان ۴ یا ۵ نصیحت از زبان والدین خود را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : پرنده ها

صفحات کتاب : ۴۸ و ۴۹

تعداد درس : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان به ارزش و فایده های پرنده گان آگاه شوند؛
- حس ترحم و شفقت در شاگردان انکشاف کند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- آن چه را که از متن درک کرده اند به ادبیات خود نوشته کرده بتوانند.

روش تدریس

- هرسه درس شامل موضوع فوق مطابق به رهنمود عمومی این کتاب و روش تدریس درسهای قبلی در چهار مرحله تدریس گردد؛
- آموزگار نباید خود نقش سخنران را ایفا نماید بلکه بیشتر شاگردان را به فعالیت وادارد و خود نقش رهنما را داشته باشد.

کار خانه گی :

شاگردان نامهای پرنده های آواز خوان، پرنده های که از گوشت آن استفاده میشود و پرنده هایی شکاری را فهرست کنند.

* * *

عنوان / موضوع : ضمیر

صفحه کتاب : ۵۰

تعداد درس : ۲

مواد درسی : مانند مواد معمول درسهای گذشته

هدفها:

- در نتیجه تدریس موضوع فوق، شاگردان باید با دستور زبان آشنا شوند؛
- اهمیت دستور زبان را بدانند؛
- مورد استعمال ضمیر را در جمله بدانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به کلمات خود افاده کرده بتوانند.

روش تدریس

- این موضوع مانند درس ۲۷ (ریشه کلمه) در چهار مرحله تدریس شود.

کار خانه گی :

شاگردان متن صفحه ۴۸ و صفحه ۴۷، تحت عنوان پرنده ها را خوانده، جمله هایی که در آن ضمیر به کار رفته در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند و ضمیر را در آن نشانی کنند.

* * *

عنوان / موضوع : نازو انا

صفحه کتاب : ۵۱

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند مواد معمول درسهای گذشته

هدفها:

- شاگردان چهره های تاریخی کشور خود را بشناسند؛
- زنهای شخصیت ساز کشور را بشناسند؛
- افتخارات کشور برجسته ساخته شود؛
- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به خوبی بیان کرده بتوانند.

روش تدریس

- مانند متن صفحه ۲۱ (رابعه بلخی) در چهار مرحله تدریس شود؛
- آموزگار در ضمن انتقال دانش، هدف تربیتی درس را نباید از نظر دور داشته باشد، بلکه سعی کند تا شخصیت نازو انا و زنان مانند او برای دختران مکتب شخصیت نمونه و قابل تقلید قلمداد شود، پسران به گونه اولادُ برایش احساس احترام پیدا کنند.

کار خانه گی :

شاگردان جنبه های برارنده شخصیت نازو انا را از متن دریافته در کتابچه های کار خانه گی خود یادداشت کنند.

* * *

عنوان / موضوع : بافنده گی

صفحه کتاب : ۵۲

تعداد درس : ۲

مواد درسی : مانند مواد معمول درسهای گذشته

هدفها:

- شاگردان به آموختن حرفه علاقه مند شوند؛
- با صنایع نساجی کشور آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی، خلاصه درس قبلی پرسیده شود؛
- در باره تصویر صفحه ۵۳ از شاگردان پرسیده شود؛
- از آن چه شاگردان در باره تصویر میگویند عنوان درس استخراج گردد (بافنده گی).

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- عنوان روی تخته با خط برجسته نوشته شود؛
- آموزگار به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- در طی مطالعه، کلمه ها و واژه هایی را که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، آموزگار فرصت دهد آن چه را که شاگردان یادداشت کرده اند بپرسند؛
- آموزگار مشکلات شان را رفع کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار متن را با در نظرداشت وقت به نوبت بالای شاگردان بخواند و خود اشتباه شان را در خواندن متن تصحیح کند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار معنای کلمه ها و مفهوم بعض جمله ها را از شاگردان بپرسد و خود را از نتیجه درس مطمئن بسازد؛
- از شاگردان بخواهد تا ضمیری را که در متن به کار رفته، نشاندهی کنند.

کار خانه گی :

شاگردان راجع به اهمیت بافنده گی چهار سطر معلومات بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : مبدأ تاریخ

صفحات کتاب : ۵۴ و ۵۵

تعداد درس : ۳

مواد درسی : علاوه بر مواد معمول درسهای گذشته، چارتی که دارای شکل نظام شمسی باشد.

هدفها:

- شاگردان راجع به مبدأ تاریخ هجری و تاریخ عیسوی معلومات حاصل کنند؛
- راجع به گردش مهتاب به دور زمین و حرکت زمین به دور آفتاب معلومات به دست آرند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- با واژه های جدید آشنا شوند؛
- آن چه را که از متن درک کرده اند نوشته بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- در تطبیق این مرحله از رهنمود عمومی استفاده شود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- بعد از آن چارت را روی تخته نصب نموده در باره زمین و حرکت آن به دور آفتاب، مهتاب و حرکت آن به دور زمین معلومات مختصر بدهد؛
- به شاگردان فرصت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- بعد از مطالعه، شاگردان آن چه را که یادداشت کرده اند بپرسند؛
- سایر شاگردان در ارایه جواب سهمیم ساخته شوند؛
- آموزگار پاسخهای شاگردان را تصحیح و تکمیل کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار متن را با در نظرداشت وقت بالای شاگردان به نوبت تکرار کند و خود اشتباه شان را در خواندن تصحیح کند.

IV- ارزیابی :

- معنای واژه ها و کلمه های جدید از شاگردان پرسیده شود.

کار خانه گی :

- آموزگار، در رابطه با متن، پرسشهایی به شاگردان بدهد تا آنها جواب پرسشها را در خانه از روی متن دریافته و در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۵۵

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند مواد معمول درسهای گذشته

هدفها:

- شاگردان مفهوم همت را بدانند؛
- با همت تربیه شوند؛
- متن را روان خوانده بتوانند؛
- به معنای کلمه ها و مفهوم جمله های متن بفهمند.

روش تدریس

- مانند روش تدریس عنوان تربیت اخلاقی در چهار مرحله تدریس شود؛
- آموزگار علاوه بر تقویۀ مهارت خواندن در شاگردان به جنبۀ تربیتی موضوع نیز توجه داشته باشد.

کار خانه گی :

نیست

***

عنوان / موضوع : مادران صلح میخواهند

صفحات کتاب : ۵۶ و ۵۷

تعداد درس : ۴

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان با مفهوم صلح آشنا شوند؛
- به صلح علاقه مند شوند؛
- متن را به لحن شعری خوانده بتوانند؛
- مفهوم بیتها را دانسته با ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- مفاهیمی را که درک کرده اند نوشته بتوانند.

روش تدریس

در هریک از درسهای مربوط به این موضوع روش تدریس ذیل قابل تطبیق است.

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- مانند درسهای گذشته تطبیق شود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار به صورت فشرده واژه های صلح و خشونت را توضیح دهد؛
- به شاگردان فرصت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- بعد از مطالعه، یک یک بیت را بالای شاگردان خوانده و سایر شاگردان داوطلبانه مفهوم آن را به زعم خود بگویند؛
- آموزگار بعد از ابراز نظر شاگردان مفهوم درست و دقیق بیت را بگوید (تا اخیر).

III- تحکیم دانش :

- با در نظرداشت وقت، متن بالای شاگردان به نوبت تکرار شود تا این که در خواندن متن مشکلات همه رفع شود.

IV- ارزیابی :

- از بعضی شاگردان معنای واژه‌ها پرسیده شود و از عده‌ی دیگر خواسته شود تا آن را در جمله استعمال کنند.

کارخانه‌گی :

در اخیر درس چهارم (مادران صلح می‌خواهند) به شاگردان وظیفه داده شود تا راجع به اهمیت صلح در بهروزی جامعه، معلومات خود را در خانه بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : زنبور عسل

صفحات کتاب : ۵۸ ، ۵۹ و ۶۰

تعداد درس : ۴

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارتی که شکل‌های صفحه ۵۸ و ۶۰ در آن به صورت برجسته و بزرگ رسم شده باشد.

هدفها:

- شاگردان با نمونه زنده گی اجتماعی، سایر موجودات آشنا شوند؛
- از ارزش اقتصادی زنبور عسل آگاه شوند؛
- به اندوخته علمی شاگردان افزوده شود؛
- با واژه‌ها و مفاهیم جدید آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند.

روش تدریس

(مراحل ذیل برای تمام درس‌های مربوط به عنوان فوق قابل تطبیق است)

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار همانند درسهای گذشته فعالیتهای مقدماتی را در مورد تنظیم صنف انجام دهد؛
- خلاصه درس قبلی را بپرسد؛
- در باره اقسام زنبور از شاگردان سوال کند؛
- عنوان درس را از متن صحبت با شاگردان دریابد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار، عنوان درس را به صورت برجسته روی تخته بنویسد؛
- چارت را روی تخته نصب و از روی اشکال آن در باره انواع زنبور عسل با تفکیک وظیفه شان به صورت فشرده معلومات دهد؛
- سپس برای شاگردان فرصت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- در جریان مطالعه واژه ها و کلمه هایی که معنای آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، به شاگردان موقع دهد تا آن چه را که یادداشت کرده اند مطرح سازند؛
- سایر شاگردان در ارایه جواب سهیم ساخته شوند؛
- آموزگار، خود را در مورد حل مشکلات شاگردان متیقن سازد.

III- تحکیم دانش :

- هر پراگراف متن به نوبت بالای شاگردان به صدای بلند قرائت شود؛
- سایر شاگردان آن را در کتاب خود تعقیب کنند؛
- آموزگار اشتباه شاگردانی را که متن را از روی کتاب میخوانند اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- معنای واژه ها و کلمه های جدید از شاگردان پرسیده شود؛
- آموزگار یک تعداد کلمه های جدید را روی تخته نوشته کند و از شاگردان بخواهد تا آن را در جمله های مناسب استعمال کنند.

کار خانه گی :

به شاگردان وظیفه داده شود تا در باره زنده گی زنبور عسل در طی چهار سطر معلومات بنویسند.

* * *

<p>عنوان / موضوع : حکایت</p> <p>صفحه کتاب : ۶۱</p> <p>تعداد درس : ۱</p> <p>مواد درسی : مانند مواد معمول در درسهای گذشته</p>
<p>هدفها:</p> <ul style="list-style-type: none">
- شاگردان با اخلاق بزرگان دین آشنا شوند؛
- سطح تربیه اخلاقی شاگردان ارتقا یابد؛
- با سبک شعری شعر قدیم آشنا شوند؛
- مفهوم بیتها را گفته و نوشته بتوانند؛
- مفهوم کلی متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- مانند متن صفحه ۱۹ کتاب دری (بیچاره مادر) در چهار مرحله تدریس شود؛
- چون این متن نسبت به سایر متنهای گذشته بیشتر دارای کلمه های نا آشنا میباشد، باید در مرحله تحکیم دانش بالای شاگردان بیشتر مشق و تمرین صورت گیرد.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم چهار بیت اول متن را در خانه در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : لطیفه

صفحه کتاب : ۶۱

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که به طور معمول در سایر درسها به کار برده میشود.

هدفها : مانند هدفهایی که برای درس صفحه ۳۱ ذکر گردیده است.

روش تدریس

- در چهار مرحله عیناً مانند درس صفحه ۳۱ تدریس شود.

کار خانه گی :

به شاگردان وظیفه داده شود تا هر کدام یک یک لطیفه در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند. در انتخاب لطیفه از والدین یا سایر اعضای فامیل خود کمک بخواهند.

* * *

عنوان / موضوع : لویه جرگه

صفحات کتاب : ۶۲ و ۶۳

تعداد درس : ۳

مواد درسی : مانند مواد درسی که برای درسهای گذشته از آن یاد آوری شده است.

هدفها:

- شاگردان با عنعنات پسندیده ملی آشنا شوند؛
- اهمیت لویه جرگه را در حل مسایل ملی بدانند؛
- از سوابق تاریخی لویه جرگه باخبر شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای واژه ها و کلمه های جدید را بدانند؛
- مفهوم کلی متن را به زبان خود بیان کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار با استفاده از رهنمایی های قبلی و تجربه خود، صنف را تنظیم و به منظور تحریک شاگردان به فراگیری دانش انگیزه خلق کند؛
- درس گذشته را از راه تکرار یا بیان خلاصه آن تداعی کند؛
- از شاگردان پرسیده شود که پدران شان منازعات پیش آمده درمحل را چگونه حل میکنند؛
- پرسیده شود که در باره جرگه چی میدانند؛
- در طی سوال و جواب عنوان درس مشخص ساخته شود.

II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- در باره لویه جرگه به گونه فشرده معلومات بدهد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- شاگردان در ضمن مطالعه، کلمه ها و جمله هایی را که معنا و مفهوم آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، آن چه را که شاگردان یادداشت کرده اند از آموزگار بپرسند؛
- آموزگار پرسشها را به سایر شاگردان راجع کند تا اگر از بین آنها کسی حاضر باشد که جواب بگوید خوب، در غیر آن آموزگار توضیح دهد.

III- تحکیم دانش :

- هر شاگرد به هدایت آموزگار متن را به نوبت به صدای بلند بخواند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار در مورد مفاهیم جدید و واژه های جدید از شاگردان سوال کنند.

کار خانه گی :

- شاگردان با استفاده از متن کتاب و معلومات والدین خود در باره جرگه (زیارت شیر سرخ کندهار) و نتایج آن در طی چهار سطر معلومات بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : چراگاهها

صفحات کتاب : ۶۴ و ۶۵

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان باید اهمیت چراگاهها را بدانند تا در آینده به سهم خود در حفظ آن بکوشند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بیاموزند؛
- مفهوم متن را درک کرده به زبان خود بیان کرده بتوانند.

روش تدریس

- موضوع فوق به دودرس تقسیم میشود که هر دو درس در طی چهار مرحله مانند درسهای قبلی تدریس میگردد.

کار خانه گی :

شاگردان در باره از بین رفتن چراگاهها فکر کنند و نظر خود را در باره اثرات ناگوار از بین رفتن چراگاهها در طی ۵ سطر بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : آزمایش ذهن

صفحه کتاب : ۶۵

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- قدرت ملاحظه و تفکر در شاگردان تقویت شود؛
- متن را به دلچسپی بیاموزند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بیان کرده بتوانند.

روش تدریس

- مانند درسهای گذشته، در طی چهار مرحله تدریس شود؛
- آموزگار از راه طرح مسئله به انکشاف تفکر شاگردان کمک کند.

کار خانه گی :

نیست.

* * *

عنوان / موضوع : تلویزیون

صفحه کتاب : ۶۶ و ۶۷

تعداد درس :

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر...

هدفها:

- شاگردان با دستاوردهای سیانش آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنی کلمه ها و واژه های جدید را بیاموزند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار طبق رهنمود درسهای قبلی صنف را تنظیم کند؛
- درس گذشته را از طریق بیان خلاصه آن توسط شاگردان تداعی کند؛
- در طی چند سوال از شاگردان، ذهن آنها را به دریافت عنوان درس جدید رهبری کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار برای تطبیق هر سه درس عنوان فوق قدمهای آتی را بردارد:
  ۱. عنوان درس را روی تخته با خط برجسته بنویسد؛
  ۲. زمینه بحث مختصر را در باره مواد استفاده و کارآیی تلویزیون مساعد سازد تا بین شاگردان تبادل نظر صورت گیرد؛
  ۳. سپس به شاگردان فرصت داده شود تا قسمت معینه متن را خاموشانه با خود بخوانند؛
  ۴. در طی مطالعه کلمه ها و واژه ها و حتی جمله هایی را که معنا و مفهوم آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
  ۵. بعد از مطالعه، شاگردان پرسشهای خود را مطرح کنند؛
  ۶. سایر شاگردان جواب بدهند، آموزگار جواب شان را تصحیح و تکمیل کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار با در نظر داشت وقت بالای یک یک شاگرد متن را قرائت کند، و خود اشتباه شان را در خواندن متن اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار، کلمه ها و واژه های جدید را روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا هر کلمه را در جمله مناسب استعمال نمایند؛
- آموزگار از شاگردان بخواهد تا جمله هایی را که ساخته اند از روی یادداشت خود قرائت کنند.

کار خانه گی :

شاگردان معلومات خود را در باره فواید تلویزیون در طی چهار سطر بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : وحدت ملی

صفحه کتاب : ۶۸

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن نام برده شد

هدفها:

- شاگردان به مفهوم وحدت ملی آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند؛
- معنا و واژه ها و کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار طبق رهنمود صنف را تنظیم کند؛
- متن درس گذشته را بالای یکی از شاگردان قرائت کند؛
- در طی چند سوال از شاگردان ذهن آنها را به عنوان درس جدید رهبری کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

آموزگار به منظور تطبیق این مرحله باید قدمهای آتی را بردارد:

- عنوان درس را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- در باره مفهوم وحدت ملی از شاگردان نظر خواهی کند؛
- برای این منظور از درس طوفان مغزی استفاده کند؛
- آموزگار نظریات تکراری را توحید کند؛
- سپس به شاگردان فرصت دهد تا متن را به صورت خاموشانه بخوانند؛
- هدایت دهد تا در طی مطالعه کلمه ها و جمله هایی را که به معنی و مفهوم آن نمیدانند یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، شاگردان پرسشهای خود را مطرح کنند؛
- آموزگار سایر شاگردان را در ارایه جواب سهم سازد و خود جوابهای شان را اصلاح و تکمیل کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار متن را بالای شاگردان قرائت کند؛
- سعی شود تا به تمام شاگردان در قرائت متن سهم داده شود؛
- آموزگار اشتباه شان را در خواندن متن اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- شاگردان قسمتهایی از متن را به هدایت آموزگار بخوانند؛
- کلمه های جدید را به طور شفاهی در جمله های مناسب استعمال کنند.

کار خانه گی :

شاگردان در باره عواملی که به وحدت ملی کشور ما صدمه میرساند چهار سطر معلومات بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : ترانه

صفحه کتاب : ۶۸

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن نام برده شد

هدفها : مانند هدفهایی که در درس گذشته (وحدت ملی)

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از تنظیم صنف بالای یک یا دو شاگرد متن گذشته را قرائت کند؛
- یک یا دو شاگرد مفهوم متن را بیان کند؛
- آموزگار ارتباط مفهوم متن قبلی را با درس جدید واضح کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه مطالعه کنند؛
- کلمه ها و بیتهایی را که معنای آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه مشکلاتی را که شاگردان یادداشت کرده اند حل گردد.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار متن را بالای شاگردان قرائت کند؛
- کوشش شود تا به تمام شاگردان نوبت برسد؛
- آموزگار اشتباه شان را در خواندن متن اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- در مرحله تحکیم دانش از فعالیت آموزش شاگردان ارزیابی صورت گرفته میتواند.

کار خانه گی :

شاگردان ابیات ترانه را حفظ کنند.

* * *

عنوان / موضوع : عبدالحق بیتاب

صفحه کتاب : ۶۹

تعداد درس :

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن نام برده شد

هدفها:

- شاگردان با شخصیت و فعالیتهای علمی استاد عبدالحق بیتاب آشنا شوند
- غرض رشد شخصیت خود از یک نمونه پیروی کنند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- خلاصه متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- با استفاده از متن زنده گی نامه شخصیتهای دلخواه خود را نوشته بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار متن را مانند درسهای گذشته در طی چهار مرحله تدریس کند؛
- علاوه بر استفاده از رهنمود از تجارب خود نیز در بهبود انتقال دانش استفاده کند؛
- در ضمن تدریس کارنامه های علمی استاد بیتاب را برجسته سازد تا ذوق کسب معرفت در شاگردان برانگیخته شود.

* * *

عنوان / موضوع : نصیحت نظامی به فرزند

صفحه کتاب : ۷۰

تعداد درس : ۲

درس اول : ۵ بیت اول

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن نام برده شد

هدفها:

- تربیت اخلاقی شاگردان رشد یابد؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم بیتها را به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار مانند درسهای گذشته صنف را تنظیم کند؛

- متن درس گذشته را با در نظر داشت وقت بالای شاگردان تکرار کند؛
- عنوان درس جدید را با شاگردان مورد بحث قرار دهد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان فرصت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- در طی مطالعه کلمه ها و واژه هایی را که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه شاگردان به نوبت پرسشهای خود را مطرح کنند؛
- از سایر شاگردان، هر کدام که میتوانند جواب بدهند دست خود را بالا کنند؛
- تمام شاگردان در سوال و جواب سهیم ساخته شوند؛
- آموزگار نقش همکار و رهنما را اختیار کند، اگر در جوابهایی که توسط شاگردان داده میشود اشتباهی وجود داشت آن را اصلاح کند؛
- در اخیر متن توسط چند شاگرد با صدای بلند قرائت شود؛
- آموزگار اشتباه شان را در طرز خواندن متن اصلاح کند.

III- تحکیم دانش :

- با در نظر داشت وقت، قسمتی از متن املا گفته شود.

IV- ارزیابی :

- مفهوم بیتهای مربوط از شاگردان پرسیده شود.

کار خانه گی :

- شاگردان مفهوم چهار بیت اول متن را در خانه بنویسند.
- نوت: درس دوم عنوان فوق ماند درس اول در چهار مرحله تطبیق میشود.

* * *

عنوان / موضوع : درخواست شمول به مکتب

صفحه کتاب : ۷۱

تعداد درس : ۱

مواد درسی : موادی که در درسهای گذشته مورد استفاده قرار گرفته است.

هدفها:

شاگردان باید:

- خواستههای خود را انشاء کرده بتوانند؛
- درخواست شمول به مکتب یا مانند آن را انشاء کرده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- آموزگار بعد از تنظیم صنف، درس گذشته را به صورت مختصر بالای شاگردان تکرار کند؛
- شاگردان را به دریافت عنوان درس رهنمایی کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس را روی تخته بنویسد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- بعد از مطالعه، از شاگردان بخواهد تا مفهوم متن را به زبان خود بگویند؛
- شاگردان آن چه را که میدانند بپرسند و پرسشها مورد بحث قرار گیرد.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار یک نمونه از درخواست رخصت را برای شاگردان املا بگوید.

IV- ارزیابی :

- باری شاگردان هدایت داده شود تا هر کدام درخواستی عنوان آمر مکتب مبنی بر اعطای کارت عضویت کتابخانه مکتب را بنویسند.

کار خانه گی :

شاگردان در خانه نامه یی را برای دوستان مسافر خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : لطیفه

صفحه کتاب : ۷۱

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند مواد معمول درسهای گذشته

هدفها : مانند هدفهایی که در درس صفحه ۶۱ تحت عنوان لطیفه ذکر گردیده است.

روش تدریس

- این موضوع همانند لطیفه صفحه ۶۱ در چهار مرحله تدریس شود؛
- علاوه بر آن آموزگار مسابقه لطیفه گویی را سازمان دهد؛
- بهترین لطیفه ها را برگزیند و به شاگردان هدایت دهد تا آن را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : کتابخانه

صفحه کتاب : ۷۲ و ۷۳

تعداد درس : ۳

درس اول : ۴ سطر اول

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر، نمونه بعضی

کتابها، مجله ها و روزنامه ها.

هدفها:

- شاگردان با کتابخانه و استفاده از آن آشنا شوند؛
- به مطالعه بیشتر از کتابهای درسی علاقمند شوند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- همانند درسهای گذشته عملی گردد.

II- مطالعه مطالب جدید / ارایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس را بالای یکی از شاگردان روی تخته بنویسد؛
- در مورد اهمیت کتابخانه ها از شاگردان نظر خواهی کند؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه مطالعه کنند؛
- شاگردان در طی مطالعه واژه ها و کلمه های مشکل را یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه هر آن چی را که نفهمیده اند بپرسند؛
- هر شاگردی که میتواند به سوال مطرح شده جواب بدهد دست خود را بالا کند و جواب آن را ارایه کند؛

- در تصحیح جوابها، آموزگار کمک کند؛
- در اخیر با در نظرداشت وقت متن بالای شاگردان قرائت شود و آموزگار اشتباه شان را اصلاح کند.

III- تحکیم دانش :

- شاگردان به گروههای پنج نفری تقسیم شوند؛
- به هر گروه وظیفه داده شود تا در یک مسلک خاص نام کتابهایی را که میدانند فهرست کنند؛
- در اخیر فهرست های هر گروه روی تخته نصب و توسط نماینده گروه خوانده شود؛
- به منظور تشویق گروهی که بیشترین تعداد کتابها را در رابطه به مسلک تعیین شده فهرست نموده برازنده ترین و به ترتیب درجه بندی شود.

IV- ارزیابی :

- مهارت خواندن متن مورد ارزیابی قرار گیرد.

کار خانه گی :

هر شاگرد فکر کند که اگر یک کتابخانه کوچک در خانه خود داشته باشد در آن تعداد کتابها را تنظیم خواهد کرد، در این باره طی چند سطر بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : جستجوی کلمه ها

صفحه کتاب : ۷۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند موادی که به طور معمول در درسهای گذشته تذکر یافت.

هدفها:

- فعال ساختن توجه شاگردان؛
- انکشاف علایق شاگردان به درس؛
- علاوه بر آن :
- شاگردان اسم، صفت و ضمیر را تشخیص دهند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بفهمند.

روش تدریس

I- فعالیت‌های مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس

- این مرحله همانند درسهای قبلی تطبیق گردد.

II- مطالعه مطالب جدید / آرایه درس جدید

- آموزگار عنوان درس جدید را روی تخته نوشته کند؛
- از شاگردان بخواهد تا متن را خاموشانه مطالعه کنند؛
- بعد از مطالعه، مفهوم متن را خود آموزگار واضح کند؛
- شاگردان را به گروه‌های پنج نفری تقسیم کند؛
- به شاگردان هدایت دهد تا به صورت گروهی از تسلسل حرفها به گونه‌ی که در متن ذکر شده دو اسم، دو صفت و دو ضمیر را بسازند؛
- گروه‌هایی که پیشتر از همه کار خود را تکمیل کرده اند تشویق شوند؛
- مجدداً متن بالای چند شاگرد قرائت شود.

III- تحکیم دانش :

- شاگردان در گروههایی که قبلاً مشخص گردیده بود پنج اسم، پنج صفت و پنج ضمیر فهرس کنند.

IV- ارزیابی :

- از هر شاگرد به صورت جداگانه خواسته شود تا از اسم، صفت و ضمیر نام بگیرند.

کار خانه گی :

- شاگردان از متن صفحه ۷۲ و ۷۳ اسم، ضمیر، فعل و صفت را بیرون نویس کنند.

***

آموزگاران گرامی!

به منظور جلوگیری از اضافه شدن حجم کتاب بر مبنای تکرار موضوعات، لازم دیده شد تا از نگارش رهنمود برای عنوانهای صفحات ۷۴ تا ۸۳ صرفنظر شود. البته خود با استفاده از تجارب درسهای قبلی پلانهای مربوط را تهیه خواهید کرد. رهنمای عنوانهای مابعد تا اخیر کتاب تعقیب شود.

عنوان / موضوع : بناهای تاریخی افغانستان

صفحه کتاب : ۸۳

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر یا مارکر و

چارت

هدفها:

- شاگردان از آثار و نشانه های تاریخی کشور خود باخبر شوند؛
- به اهمیت بناهای تاریخی واقف شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- از متن مفکوره حاصل کنند؛
- آن چه را که از متن درک کرده اند بازگو کرده بتوانند.

روش تدریس

I- مرحله نخست : فعالیتهای مقدماتی / آماده گی

- آموزگار طبق رهنمود، صنف را تنظیم کند؛
- درس گذشته را از طریق بیان خلاصه آن توسط شاگردان، تداعی کند؛
- در طی چند سوال از شاگردان ذهن آنها را به عنوان درس رهبری کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارائه درس جدید

- این مرحله را میتوان با برداشتن قدمهای ذیل تطبیق کرد:

۱. نوشتن عنوان درس روی تخته؛
۲. مطالعه خاموشانه متن توسط شاگردان؛

۳. سازماندهی بحث روی پرسشهای شاگردان که در جریان مطالعه یادداشت کرده اند.
۴. حل مشکلات.

III- تحکیم دانش :

- عرض تحکیم مطالب آموخته شده، شاگردان به نوبت قسمتهایی از متن را که آموزگار هدایت میدهد از روی کتاب با صدای بلند بخوانند؛
- آموزگار همزمان اشتباهات شان را در خوانده متن اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- زمینه سوال و جواب بین شاگردان مساعد ساخته شود؛
- شاگردان حسب هدایت آموزگار در مورد موقعیت بناهای تاریخی کشور از دیگران سوال کنند.

کار خانه گی :

هریک از شاگردان در مورد یکی از بناهای تاریخی کشور که باری به چشم سر دیده اند، معلومات خود را بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : بازیهای ورزشی

صفحات کتاب : ۸۴ و ۸۵

تعداد درس : ۳

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای گذشته از آن نام برده شده.

هدفها:

- شاگردان به تربیت بدنی علاقه پیدا کنند؛
- در باره ورزش معلومات پیدا کنند؛
- ورزش مفید به حال خود را انتخاب کرده بتوانند؛
- متن کتاب و متنهای مشابه را خوانده بتوانند؛
- آن چه را که از متن درک کرده اند به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنای تمام کلمه های متن و مفهوم جمله ها را بدانند.

روش تدریس

I- مرحله نخست : فعالیتهای مقدماتی / آماده گی

- آموزگار میتواند هر سه درس، تحت عنوان بازیهای ورزشی را همانند درسهای قبلی در طی چهار مرحله تدریس کند؛
- در قبال انتقال معلومات، به نتیجه تربیتی درس نیز توجه داشته باشد.

کار خانه گی :

هر شاگرد در خانه در باره ورزش دلخواه خود ۵ سطر معلومات بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : مرغداری

صفحات کتاب : ۸۶ ، ۸۷ و ۸۸

تعداد درس : ۴

درس اول : ۱۰ سطر اول

مواد درسی : موادی که به گونه معمول در درسهای گذشته از آن نام گرفته شد.

هدفها:

- شاگردان به فکر فعالیت اقتصادی مفید شوند؛
- اهمیت و ارزش اقتصادی مرغداری را در امر تقویة اقتصاد خانواده شان بدانند؛
- متن مربوط و متنهای مشابه را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را استنباط کرده و به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

I- مرحله نخست : فعالیتهای مقدماتی / آماده گی

- آموزگار بعد از تنظیم صنف، درس گذشته را از راه تکرار و یاد آوری توسط شاگردان تداعی کند؛
- عنوان درس را قبل از باز کردن کتاب در طی سوال و جواب با شاگردان از ذهن ایشان استخراج کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارائه درس جدید

- آموزگار عنوان (مرغداری) را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛
- سپس از شاگردان بپرسد که کی در خانه خود مرغ تخمی دارد؟
- کسی که در خانه مرغ دارد در باره فایده مرغداری برای ۳ دقیقه صحبت کند؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- آن چه را که از متن نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه به شاگردان فرصت داده شود تا مشکلات خود را از روی یادداشتهای شان بپرسند؛

- آموزگار رول رهنما و همکار را داشته باشد، سایر شاگردان در دادن جواب سهم بگیرند؛
- بعد از سوال و جواب، یک یا دو شاگرد به هدایت آموزگار متن را با صدای بلند بخواند، دیگران آن را در کتاب های خود ببینند؛
- آموزگار اشتباه شان را اصلاح کند.

III- تحکیم دانش :

- پراگراف چهارم املا گفته شود.

IV- ارزیابی :

- آموزگار از بین متن چند کلمه را انتخاب و یکی از شاگردان آن را روی تخته بنویسد. سایر شاگردان به هدایت آموزگار در جمله استعمال کنند.

کار خانه گی :

شاگردان معلومات خود را در باره اهمیت و فایده مرغداری در طی پنج یا شش سطر بنویسند.

نوت: درسهای دوم، سوم و چهارم متن فوق نیز مانند درس اول تطبیق شود.

* * *

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۸۹

تعداد درس : ۲

مواد درسی : موادی که در درسهای قبلی از آن یادآوری گردیده است.

هدفها:

- اخلاق و عاطفه قهرمان حکایت بر روان شاگردان تأثیر گذارد؛
- عواطف شاگردان بهبود یابد؛
- شاگردان با خواندن متنهای قدیم آشنا شوند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار با استفاده از روشهایی که برای درسهای قبلی یادآوری شده و تجربه خودش هر درس مربوط به این موضوع را در چهار مرحله تدریس کند؛
- او باید در قبال ارتقای مهارت شاگردان در امر خواندن و درک مفهوم متن به نتایج تربیتی کار خود نیز فکر کند تا درجه اخلاق و عواطف شاگردان نیز رشد کند.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم شعر را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : نباتات و درختان

صفحات کتاب : ۹۰ و ۹۱

تعداد درس : ۴

مواد درسی : مانند موادی که برای درسهای گذشته یادآوری گردید.

هدفها:

- شاگردان ارزش نباتات را به زبان خود توضیح داده بتوانند؛
- مفهوم متن را درک نموده آن را بیان کرده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند؛
- هر کلمه را در جمله دیگری استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار هر یک از درسهای شامل عنوان را در چهار مرحله، مطابق به هدایات این رهنما تدریس کند؛
- آموزگار از تجارب قبلی خود در بهبود عملیه انتقال دانش استفاده کند؛
- در جریان تطبیق مراحل انتقال دانش سعی شود تا شاگردان مرکز توجه قرار گیرد و بیشترین فعالیتها به دوش شاگردان گذاشته شود؛
- آموزگار رول رهنما و همکار را داشته باشد.

کار خانه گی :

شاگردان در طی چهار سطر فایده های نباتات میوه دار را بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : دانش و ثروت

صفحه کتاب : ۹۱

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند مواد معمول درسهای قبلی

هدفها : آموزگار در تعیین هدفها و شیوه تدریس این عنوان از شیوه تدریس

درسهای قبلی استفاده نموده ابتکار خود را در مؤثر ساختن و عملی ساختن پلان

به کار اندازد.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیتهای متن را در چهار سطر بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : تنباکو و ضررهای آن

صفحات کتاب : ۹۳ و ۹۴

تعداد درس : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- شاگردان باید ضررهای استعمال تنباکو را بدانند و در مورد آن ابراز نظر کرده بتوانند؛
- زیانهای تنباکو را که در متن به آن اشاره شده بازگو کرده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده مفهوم آن را بیان کرده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را دانسته در جمله استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

I- مرحله نخست : فعالیتهای مقدماتی / آماده گی

- بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی، آموزگار باید درس گذشته را از راه تکرار یا بیان خلاصه آن تداعی کند؛
- آموزگار در طی سوال و جواب با شاگردان آنها را به دریافت عنوان درس جدید رهنمایی کند.

II- مطالعه مطالب جدید / ارائه درس جدید

- آموزگار عنوان درس را با خط برجسته روی تخته بنویسد؛

- برای فعال ساختن ذهن شاگردان از آنها بپرسد که چی چیزها از تنباکو ساخته میشود؛
- از آنها بپرسد که استعمال تنباکو چی زیانهایی برای صحت نشان داده (در جواب دادن به پرسشها هیچ شاگرد از نظر انداخته نشود)؛
- هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- در طی مطالعه اگر با مشکلی برمیخورند آن را یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه شاگردان مشکلات خود را بپرسند؛
- به شاگردانی که میتوانند جواب بدهند اجازه ابراز نظر داده شود؛
- آموزگار جواب شاگردان را اصلاح و تکمیل کند.

III- تحکیم دانش :

- به شاگردان موقع داده شود تا به نوبت قسمتهایی از متن را از روی کتاب با صدای بلند بخوانند؛
- آموزگار اشتباه شاگردان را در خواندن متن اصلاح کند.

IV- ارزیابی :

- شاگردان ضررهای تنباکو را بگویند؛
- آن عده زیانهایی را که در متن به آن اشاره شده بگویند؛
- قسمتهایی از متن را به هدایت آموزگار بخوانند؛
- کلمه های جدید را در جمله استعمال کنند.

کار خانه گی :

شاگردان در مورد ضررهای سگرت کشیدن در محلهای اجتماع مردم نظر خود را در ۴ سطر بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : ملل متحد

صفحه کتاب : ۹۴

تعداد درس : ۱

مواد درسی : مانند مواد معمول در دروسهای گذشته

هدفها:

- شاگردان راجع به سازمان ملل متحد معلومات حاصل کنند؛
- با اهداف و ارمانهای ملل متحد آشنا شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بیان کرده بتوانند؛
- کلمه ها و جمله های متن را نوشته کرده بتوانند.

روش تدریس

I- مرحله نخست : فعالیتهای مقدماتی / آماده گی

- مطابق به نمونه های قبلی عملی شود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارائه درس جدید

- آموزگار عنوان را روی تخته به صورت واضح بنویسد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه بخوانند؛
- آن چه را که نمیدانند یادداشت کنند؛
- آموزگار شاگردان را به گروپهای پنج نفری تقسیم کند؛
- نماینده هر گروپ یک سوال را که از متن گرفته است به یکی از گروپهای دیگر راجع کند. یکی از اعضای گروپ مربوط جواب بدهد؛
- سعی شود به همه گروپها سهم داده شود.

III- تحکیم دانش :

- متن بالای شاگردان خوانده شود.

IV- ارزیابی :

- در موبد تاریخچه سازمان ملل متحد از شاگردان سوال شود؛

- قسمتهایی از متن بالای شاگردان خوانده شود.

کار خانه گی :

شاگردان نامهای بخشهای مختلف سازمان ملل را بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : مهمات منفجر ناشده

صفحه کتاب : ۹۵

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۵، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارتی که توسط مؤسسات ماین پاکی توزیع میشود.

هدفها:

- شاگردان باید از خطر ماینها آگاه ساخته شوند؛
- انواع و اقسام ماینها را بشناسند؛
- علاوه بر ماین سایر مواد منفلقه را نیز مشخص دهند؛
- متن را به درستی خوانده و مفهوم آن را بازگو کرده بتوانند؛
- واژه ها و کلمه های جدید را معنا کرده بتوانند؛
- مفهومی را که از متن حاصل کرده اند نوشته بتوانند.

روش تدریس

I- مرحله نخست : فعالیتهای مقدماتی / آماده گی

- مطابق به نمونه های قبلی عملی شود.

II- مطالعه مطالب جدید / ارائه درس جدید

- از شاگردان پرسیده شود که کدام اقسام ماین ها را تا حال دیده اند؟

- در مورد اقسام ماین ها معلومات شاگردان انکشاف داده شود؛

- شاگردان متن را خاموشانه بخوانند؛

- اگر در جریان مطالعه با مشکلی برمیخورند آن را یادداشت کنند؛

- بعد از مطالعه مشکلات خود را مطرح و آموزگار برای حل مشکلات زمینه بحث را مساعد سازد؛

- به پرسشهایی که شاگردان جواب دقیق داده بتوانند آموزگار جواب بگوید؛

- در اخیر یک یا دو شاگرد تمام متن را با صدای بلند بخواند.

III- تحکیم دانش :

- یک پراگراف متن املا کار شود.

IV- ارزیابی :

- از شاگردان پرسیده شود که مهمات منفجر نشده کدام مواد اند؟

- معنای بعض واژه ها پرسیده شود؛

- چطور میتوان از خطر ماین در امان ماند؛

- بعض بخش های متن بالای شاگردان خوانده شود.

کار خانه گی :

شاگردان چشم‌دیدهای خود یا دیگران را در باره حوادث دلخراش که در نتیجه

انفجار ماین به وجود آمده بنویسند.

عنوان / موضوع : رخصتیه‌های آخر سال

صفحه کتاب : ۹۶

تعداد درس : ۲

مواد درسی : موادی که به طور معمول در درسهای قبلی از آن یاد آوری گردیده.

هدفها:

- شاگردان قبل از آغاز رخصتیه‌های آخر سال در مورد استفاده مفید از آن پیشبین کردند؛
- در ایام رخصتی فعالیت‌های مثمر انجام دهند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- به ادامه متن چند سطر معلومات بیشتر افزوده بتوانند.

روش تدریس

برای تطبیق هر دو درس متن فوق میتوان مراحل آتی را یکسان به کار برد.

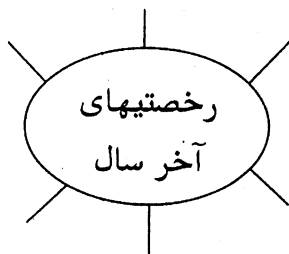
I- مرحله نخست : فعالیت‌های مقدماتی / آماده گی •

- آموزگار برای تطبیق این مرحله، تجربه یی را که در نتیجه تدریس درسهای گذشته آموخته به کار برد؛

II- مطالعه مطالب جدید / ارائه درس جدید

- عنوان درس جدید روی تخته صنف نوشته شود تا مفکوره را که شاگردان در نتیجه تطبیق درس حاصل میکند بر محور عنوان انکشاف یابد؛
- به شاگردان هدایت داده شود تا متن را خاموشانه بخوانند؛

- شاگردان در طی مطالعه با خود یادداشت کنند که آنها در رخصتیه‌های آخر سال چی برنامه یی را تعقیب خواهند کرد؛
- بعد از این که شاگردان متن را مطالعه کردند، آموزگار روی تخته دایره یی را رسم و در داخل آن رخصتیه‌های آخر سال را بنویسد؛
- برای هر شاگرد فرصت دهد تا آن چه را که میخواهند در طول رخصتیه‌های آخر سال انجام دهند به اطراف دایره بنویسند؛

- در آخر به یکی از شاگردان هدایت دهد تا نوشته های شاگردان را بخواند؛
- بعد از تکمیل فعالیت یاد شده به شاگردان اجازه دهد تا آن فعالیت‌هایی را که برای شان دلچسپ است یادداشت کنند.

III- تحکیم دانش :

- چهار سطر اول متن املأ گفته شود.

IV- ارزیابی :

- آن چه را که شاگردان انشا کرده اند ارزیابی شود.

کار خانه گی : نیست.

در اخیر آموزگار و شاگردان به مناسبت تکمیل شدن کتاب دسته جمعی دعا کنند.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**